

DESTAN-I

*Nisan
*2016
*SAYI 34

KIRKPINAR

KIRKPINAR KÜLTÜRÜNÜ TANITMA VE YAŞATMA DERNEĞİ AYLIK ÜCRETSİZ YAYIN ORGANIDIR

**23 NİSAN
ULUSAL
EGEMENLİK
VE ÇOCUK
BAYRAMI
KUTLU
OLSUN**

*Alper
Yazoglu
kaleminden*

yazogluaper@gmail.com

AĞA KİMDİR, KİME DENİR.. ?

Ağa , kökeni Türkçe olan bir kelimedir. Yaşlanmadan dolayı "ağma, ağarma" ifade ediyor. Zamanla AĞA olarak yerleşmiş ve erkekler için kullanılan bir unvan olmuştur.

Türkiye' de , özellikle Osmanlı döneminde , toplumda ayrıcalıklı bir konumu ve otoritesi olan kişilere verilen ad ya da unvandır. Ağa sözcüğü başlangıçta askeri ve idari makam adlarıyla birleştirilerek yeniçeri ve sipahilerdeki belli rütbeleri belirtmek için kullanılıyordu. (Yeniçeri ağası, kapıkulu ağası.) Sonraları daha alt rütbelerdeki subaylara (kol ağası), saygı ifadesi olarak aile reislerine , köy yöneticilerine ve büyük toprak sahiplerine verilen bir unvan oldu. Cumhuriyet döneminde resmi bir unvan olmaktan çıktıysa da halk arasında kullanılmaya devam etmekte.

Saygı belirten bir sözcük olarak ağa İslamiyette dini önderler için de kullanılır...(İsmail Ağa Cemaati)...

Günümüzde , kırsal kesimde geniş toprakları olan, sözü geçen zengin kimselere ağa deniyor.

Ayrıca, köylerde saygıdeğer ve yaşlılara, kentlerde de okur yazar olmadığı izlenimi veren yaşlıca kimselere adlarıyla birlikte kullanılmaktadır.

Yetkisini ve gücünü kendi çıkarı doğrultusunda kullanan kimselere suçlama yolu da söylenir. Gecekondu ağası, Sendika ağası gibi.

Aile kurumunda büyük oğul ağabey ya da ağadır. "Ağam askerden gelsin ben gideceğim." . Erkek eş, kocaya da ağa denilmektedir. " Ağamı yolladım Yemen eline, ayrılık olur mu taze geline." Halk türkümüzdür..

Meslekte daha eski, okulda daha ileri sınıfta olan erkeklerden söz ederken " Ağabeylerinizi örnek alın" derler.

AĞA kelimesinin ne ifade ettiğini kısaca açıklamaya çalıştığım bu girişten sonra , gelelim bizi daha çok ilgilendiren Kırkpınar Ağalığına. Destansı tarihiyle övündüğümüz Tarihi Kırkpınar Güreşleri ile ilgili bu güne kadar edindiğimiz bilgiler gösteriyor ki, bu güreşlerin hamiliğini, yapılmaya başladığından beri Kırkpınar Ağası üstlenmiştir. Yukarıda vurguladığımız üzere AĞA, saygın ve varlıklı özelliklerinden dolayı geleneksel Türk kültürünün konukseverliğini yaşatacak en uygun kişidir. Ağa eski ve varlıklı saygın bir pehlivan ya da yöresinde güreşi seven, ekmeği yenen ve her ortamda saygı gören bir kişidir.

Güreşlerden bir ay kadar önce Kırkpınar Ağası tarafından yörenin her tarafına kırmızı dipli mumlar gönderilir, bu mumlar şehir kasaba ve köylerdeki kahvelerin tavanlarına asılır. Bunun anlamı tüm halkı Kırkpınar' a davet etmek-

1993

**Kırkpınar Ağası
Alper Yazoglu**

tir. Kırmızı dipli mumla yapılması , davetin içtenliğini ve önemini vurguluyor. Bu eski bir gelenektir. !990 yılı Ağamız Murat Köse tarafından yaptırılan dev boyutlu kırmızı dipli mum, Sarayıçi' nde Kırkpınar haftası boyunca yanmaktadır.

1910 yılında yapılan Kırkpınar Güreşleri ağasının , o yıl güreşlerden elde ettiği parayı Osmanlı Donanması- na bağışladığını Servet-i Fünun dergisi şöyle yazmış :

" Kırkpınar Panayırında pehlivan, koşu vesaire- de tertibat ve icraatını Donanma-i Osmani şeref ve menfaatına tertibeden Panayır Ağası Simavna Karyeli Mehmed Ağa'nın yurtseverliği övülmeye değer görül- müştür. ""

Halil Kılıçoğlu Ağa ve özellikle Murat Köse Ağa tarafından başlatılan kalıcı eser yaptırma geleneği , sonraki yıllarda Kırkpınar Ağası olan dostlarımızın bir çoğu tarafından devam ettirilmiştir.

Türk Milli Eğitimine bağışlanan okullar her türlü takdire değer. Özellikle son yedi yılın Kırkpınar Ağası sevgili Seyfettin Selim kardeşimin yaptırdığı okullar , ağalara örnek olması gereken ve yakışan yurtseverliğin yanı sıra bizler için de gurur kaynağı oluyor...

Rumeli Yöresinde AĞA kelimesi çok kullanılıyor. Ağa gönüllü olmak herkese nasip olmaz.

Bu , o kişinin görgülü ve konukseverliğini anlatan en anlamlı sözdür. Yani karşılık beklemeden misafir ağırlamaktan keyif alan kişidir. Bu yörede şu sözler çokça söyleniyor :

Ağalık verme ile,
Beylik kalma ile,
Efendilik sülaleden gelir.

Ayrıca Ağa vurunca iyi vurur. Anadolu' da da şu söz çok ünlüdür : "" Gelin' in başına, Ağa'nın aşına , atın dişine bak.""

Ağalık hakkında bir şeyler ifade etmeye çalıştığım yazımı Derneğimizce , Sultanlar Şehri Edirne'de gerçekleştirdiğimiz ""KIRK AĞA KIRKPINAR' DA "" etkinliğimize katılarak Türkiye' ye verdiğimiz dostluk ve dayanışmanın en güzel örneğine vesile olan çok değerli Kırkpınar ve Yöre Ağalarımıza bir kez daha teşekkür ediyor, en içten selam ve sevgile- rimi yolluyorum...

SERAMİK, VİTRİFİYE, ARMATÜR, BOYA, LAMİNANT PARKE, HAZIR SIVA UYGULAMA, BİLİMUM
TAAHHÜT İŞLERİ, DUŞAKABİN

MERKEZ: Cumhuriyet Mah. Etili Sk. No: 2 Çan/ÇANAKKALE

TEL: 0286 412 11 75

ŞUBE: Boğazkent Mah. Atatürk Cad. No:71 Kepez/ÇANAKKALE

TEL: 0286 263 13 22

E-MAIL: yakupkose1761@hotmail.com

KIRKPINAR KÜLTÜRÜNÜ TANITMA VE YAŞATMA DERNEĞİ

Adına İmtiyaz Sahibi

ALPER YAZOĞLU

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

ÖZCAN BAŞGÜL

Genel Sekreter

MÜBECCET GÜZEY

Genel Yayın Danışmanı

SİNAN BERATLIGİL

Katkıda Bulunanlar

**RAMAZAN GÜVEN
SEYFETTİN SELİM
SEMAHAT UZGÖR
BEYAZIT SANSI
MUHSİN DURUCAN
PROF.DR. İBRAHİM ÖZTEK
ÖMER ALTAY
ŞEREF GÖKDEMİR
AHMET ACAR
İSMAİL YILMAZ
Kapaktaki Foto
ALPER YİĞİT YAZOĞLU**

Reklam Koordinatörü

GÜLŞAH AŞÇIOĞLU

NİSAN 2016

SAYI 34 YIL: 3

Yayın Türü:

YEREL SÜRELİ YAYIN

*Baskı: Ege Reklam ve Basım
Sanatları San. Tic. Ltd. Şti.
Esatpaşa Mah.*

*Ziyapaşa Cad. No: 4
Ataşehir - İSTANBUL*

Tel: 0216 470 44 70

Fax : 0216 472 84 05

www.egebasim.com.tr

Sertifika No: 12468

Adres: Türkocağı Cad.

No: 19 Kaleiçi - EDİRNE

Tel: 0284 212 63 82

e-posta:

kirkpinardernegi@gmail.com

www.kirkpinardernegi.org

*Destan-ı Kırkpınar
Basın Meslek İlkelerine
umaya söz vermiştir. Tüm
reklamların sorumluluğu
firmalara, makaledeki
görüş ve düşünceler ise
yazarlara aittir. Yazarlara
ücret ödenmez.*

Beyazıt SANSI

SEYFETTİN AĞA İLE 6 YIL DAHA..

KIRKPINAR'IN AĞASI AĞALARIN AĞASI

KIRKPINAR'DA AĞALAR BİZE TARİH MİRASI

YAŞIYOR KIRKPINAR'DA BİN TÜRLÜ HATIRASI

SEYFETTİN SELİM AĞA BÜYÜK EFSANE AĞA

ADINI YAZDIRDI HEM TAŞA HEM TOPRAĞA

Kırkpınar'da Ağalık müessesesi benim ilgi odaklarımdan birisidir. Çünkü 655 yıllık tarihinde Kırkpınar'da ağaların çok büyük fonksiyonları olmuştur.

Ağasız bir Kırkpınar düşünülemez.

Türk töresi bunu böyle kabul etmiş. Geldiğimiz 2016 yılında da Tarihi Kırkpınar'da Ağalık müessesesi halen önemini ve itibarını korumaktadır.

Özel giysileri içinde Kırkpınar Ağası, Er Meydanına ayrı bir derinlik ve güzellik katmaktadır.

Şükürler olsun ki; Yüce Türk Milleti en büyük geleneklerinden birisi olan Tarihi Kırkpınar'ı Ağasız bırakmamıştır.

Bu memleketin göreneklerine, geleneklerine, kültürüne yürekten inanmış varlıklı insanlarımız, Kırkpınar'ı sahiptir bırakmamışlar ve açılan Ağalık yarışmasına gönüllü ve de özverili olarak katılmışlardır.

Kırkpınar'ın Cumhuriyet dönemine baktığımızda; Ağalık müessesesini 3 ya da 4 yıl ardı ardına üstlenen Ağalarımız olmuştur.

Ancak hiçbir zaman ardı ardına 7 kez Ağalık yapanı duymadık ve de tanık olmadık. Ancak Seyfettin Selim adında ki bir genç adam, bu dalda bir çığır açtı ve

sadece 1 yıl ara ile, üst üste 7 kez Tarihi Kırkpınar'ın Ağası oldu.

Ağalık vermekle olur.

Bu güzel insan, alın teri ile çalışıp kazandıklarından, bir yerde kendi ve ailesinin rızından fedakarlık ederek, Tarihi Kırkpınar'da 7 kez Ağa olmak fedakarlığını göstermiştir.

Önceki gün Seyfettin Selim Ağa Edirne'deydi.

Kaleiçi'ndeki Kırkpınar Kültürünü Yaşatma Derneğinde bir araya geldik ve bir süre görüşme imkanımız oldu.

Söz, önümüzdeki Kırkpınar'da da kendisinin Ağa olup olmayacağı meselesine takıldı.

Seyfettin Selim Ağa, çok inançlı ve de heyecanlı olarak, "Hocam bu yıl da aday olacağım ve Ağalığı alacağım. Yetmez, yaşım Sakarya Plakasına (54) gelinceye kadar Ağalığı almaya da devam edeceğim." Dedi.

Seyfettin Ağa böyle konuşunca Ben de, "Ağam şimdi kaç yaşındasınız" diye sordum.

Seyfettin Ağa, henüz 48 yaşındaydı ve 54 rakamına varmak için önümüzde 6 yıl daha vardı.

Buradan kendisinin de teyit ettiği şekilde; Seyfettin Ağa önümüzdeki 6 yıl daha Tarihi Kırkpınar'ın Ağalığını kimseye bırakmayacaktı.

Kırkpınar Sevdalıları bir Edirne'li olarak, Seyfettin Ağanın bu inanç ve azmi beni çok duygulandırdı ve yazımızın en başına koyduğumuz şiiri yazmamıza neden oldu.

Bu vesile ile Kırkpınar'ın efsane Ağası Seyfettin Selim'e Edirne'den sevgi ve saygılarımız ile selamlarımızı iletmiş olalım.

TÜRKİSTAN'DAN BALKANLARA: OSMANLI GÜREŞ TEKKELERİNDE YESEVİLİK UNSURLARI (2)

"Bir aşk kütüğü yaktık, Diyar-ı Rum'a attık". Yesevî'nin mürşidi Şeyh Abdurrâhmî Rûmî

2. TARTIŞMA

2.1. Hazırlayan Tarihi Zemin: Osmanlı'yı kuran tarihi şahsiyetler ile kuruluşuna öncülük edenler ve gelişip genişlemesine yardımcı olan göçebe Türk zümreleri; aynı ülkeleri olan, aynı kültürü taşıyan sosyal çevre ve zeminden gelmekteydiler. Bunların bir kısmı Selçukluya öncülük ederek Orta Asya'dan Anadolu'ya gelenlerdi. Diğerleri ise 13. yüzyılın ortalarında Moğol öncüleri olarak aynı coğrafyadan gelen ve aynı tarihi kaderi yaşayan girişimci göçebelere. Anadolu'da meydana gelen dini ve Müslüman mistik tarikatların kurulmasında Orta Asya'dan gelen bu akımların ve Türk-Moğol Şamanizmi'nin etkileri ve oynadıkları rol büyük olacaktı (Barkan, 1942: 282). Bunlar Yesevî'ye intisap etmiş ve onun manevî nüfuzu ile Türkistan'dan bütün Küçük Asya ve Balkanlara yayılmış "Alperenler", "Kolonizatör Türk Dervişleri" veya bu ruhla geldikleri "Horasan Erenleri" idiler (Köprülü, 1991: 46). Aynı ruhla hizmet ettikleri "Anadolu" ve o zaman Anadolu'yu da kapsayan "Rumeli" coğrafi tabirleri öne alınarak bunlara; (Anadolu/Rumeli) "Erenleri", "Gazileri", "Sûfileri", "Abdalları", "Bacıları", "Babalari" ve "Dedeleri" de denilmekteydi. Baba İlyas Horasânî, Sarı Saltık, Hacı Bektaş gibi sivrilmiş adlar, söyleneceye göre bizzat "Pîr-i Türkistan" (Hoca Ahmed Yesevî) tarafından Diyar-ı Rum'a (Rum Memleketine/ Anadolu ve Balkanlara) gönderilmişlerdi. Diğer dervişler de gensel ve dinsel mutlaka Yesevî ile bir bağ kurmayı gelenek haline getirmişlerdir. Söylencelerin bir kısmı doğru ve bazılarında anakronizm olsa da, hepsinin ruhi miracında Yesevî vardı.

Sosyo-ekonomik hayatları gereği Yesevîlik uzantılı bu sosyal zümreler, Selçuklular merkezinin benimsediği ve Osmanlı'nın kuruluşundan daha sonra benimseyeceği Ortodoks (Sünnî) İslam'ı benimsemeleri ve merkezi bir hayat yaşamaları zordu. Yesevîlik gibi eski dini unsurlarını da içinde barındıran heteredoks İslam'ı benimsemişlerdi ve çevrede (kırsal) mekân yapıyorlardı. Bu yaşam tarzıyla dil, kültür, gelenek ve törelerini daha iyi koruyorlardı.

Hepsi eski Türk yurtlarından batıya gelmiş yüksek ideali göçmenler, beraberinde geleneksel kültür unsurlarını da getirmişlerdi (Barkan, 1942: 279-304). Bunlardan biriside güreşti. Güreş, geldikleri ana vatanları Orta Asya spor kültüründe baş aksiyonu ve güreşçilik bir seçkinlik sembolüydü. Ora kültüründe güreşçi bahadır (kahraman), cömert, yiğit, pek yürekli, dayanıklı-yılmayan, güçlü-kuvvetli ve liderdi (Carter, 2009: 301; Meltzer & ark, 2002: 24; Ebû

**Mehmet
TÜRKMEN**

Doç. Dr.
19 Mayıs Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor
Ana Bilim Dalı Başkanı

açtıkları tarikat tekkeleriyle sosyal, dini, askeri ve siyasi hizmetleri gönüllü üstlenmişlerdi. Halk ve bürokrasi bunları iyice özümsemişti. Böylece Osmanlı'nın ilk yıllarında devletten bağımsız ama onunla paralel hareket eden Yesevî sürekliliği, sosyal sorumlulukları mükemmel bir şekilde getirdiklerinin teyidini de çoktan almışlardı. Yesevîlik'in Türk kültür unsurlarını koruyup yaşatma misyonu üstlendiği ve devletin ilk kurucularının da tarikatın bu misyonunu içtenlikle benimsediği bilinmektedir. Türk kültürünün taşıyıcıları olan güreşçilerin örgütlenmesi ve pehlivanlık geleneğinin yüceltilip yaygınlaştırılması, dolayısıyla iki tarafı da hoşnut ederdi ve öylece olacaktı. Nitekim pehlivan tekkelerine Yesevîlik unsurlarının taşınması için zemin hazırıldı.

2.2. Güreş Tekkelerinin Açılışı ve Yaygınlaşması: Güreşin Türk toplumlarıdaki örgütsel arketiplerine, Osmanlı güreşçiler tekkelerinden çok daha erken dönemlerde (M.Ö.) "Pi-Yung" ve "Alp Teşkilatı" adı altında rastlanılmaktadır. İlkine Türkistan coğrafyasında, ikincisine hem o coğrafyada hem de Selçuklu ile Anadolu'da rastlanılmaktadır (Volkov, 2006: 76; Güven, 1999b: 22-23; Esin, 1980: 22). Anadolu savaşın ve genel eğitiminin ana parçası tarzında güreşin örgütlenmesine yabancı değildi. Eski Greek-Roma medeniyeti Gymnasionlar bünyesinde ve Palastralar denen ve mitsel Tanrılar adına yapılan spor tesislerinde, Osmanlı gelmeden 2500 yıl önce örgütlenmişlerdi (Başgelen, 2009: 12, 18). Yine Osmanlı'nın bu yeni toprakları, Hititlerin (M.Ö. 1600) "Koptuti" adında ve Sümerlerin (M.Ö. 3000) benzeri şekilde askeri amaçlı yapılanmalarına da ev sahipliği yapmışlardı (Toschi, 2010: 13). Tüm bunların fiziki ve fikri yönleri ile sporcuların himaye edilmesi dâhil, 4500 yıllık zaman dilimi içinde çok az değişen kurumsal yapıları (Sweet, 1987: 72; Harris, 1979: 23).

Hayyân, 2001: 234,574; Ez-Zamahşarî, 1993: 73/226-228; DLT-I, 1986: 225, 476; DLT-II, 1986: 99; Simakov, 1984: 119-120;). Girişte de görüldüğü gibi güreşçilik (alplik) ile müteradif sıfatlar olan pehlivan, gazi, derviş, abdal gibi Farsça ve Arapça yeni adları ile kaynaştırıp eski geleneksel dinamizmlerini böyle sürdürebildiler. Göçmen babaların Osmanlı yöneticilerin de büyük desteğini alarak

Söz konusu eski Anadolu medeniyetlerinin spor örgütleri, görecede olsa da niteliksel bağlamda Osmanlı'nın kuracakları spor örgütlerine uygun birer öncül örnek olamayacağı açıktı.

Osmanlı'nın spor tekke ve vakıfları konusunda kopan bir parçası olduğu Selçukludan bir alt birikime sahipti. Araştırmacılar bunun vakıf yönünden haberdarlardı. Fakat Güreş tekkesi veya zaviyelerinin olduğundan haberdar değildi. Spor ya da kültür araştırmacıları sadece "alp teşkilatı" veya Aşık Paşa'nın "Garipnâme"sini temel alarak Alplik-Yiğitlik (Gâziyan) ve onun dokuz koşullu dünya ve din Alplığı (1998: 338-344) kavramından bahsediyorlardı (Arabacı, 1999: 142; Güven, 1999b: 22; Termen, 1998: 100).

Orhan Gazi (1326-1360) Bursa'yı alarak Osmanlı'ya ilk başkent yaptığında (1326), ilk "Güreşçiler Tekkesi", Kale içinde bulunan Bey Sarayı yanına eşi Nilüfer Hatun tarafından yaptırılıyordu. İkincisini Hisar'ın Kaplıca Kapısı yanında ve sur dibinde bina yaptırıp vakıf kurmuştu (Neşrî I, 1987: 165; Hüsameddin, 1926: 284-292). Bu vakıftan Aşıkpaşa Tarihi de bahsetmektedir (Atsız, 1970: 21-22). Üçüncüsü kentin güneyindeki Pınarbaşı'na pehlivanların güreş ve halkın eğlence yeri olarak bir vakıf oluşturmuştu ki, bu vakfa I. Beyazıt (1389-1402) büyük imkânlar sağlamıştı (BOA, İE. EV: 39-4515). Osmanlı da bu ilk üçü ile birlikte özellikle batı ve Balkanlar yoğunluklu güreş tekkeleri, 20. yüzyılın başına kadar faaliyetlerini sürdürmüşlerdir (BOA, MF. MKT: 996-46; DH. MKT: 2247-27).

Osmanlı'nın kuracağı güreş tekkeleri, geleneksel zeminli Asyatik fonksiyonluğunu korumakla birlikte çağdaşlarına göre "kulüp olgusunun daha yakın, ama toplumsal güvenlik boyutunu içerdiği için onlardan daha kapsamlı" (Fişek, 1983: 256) spor örgütü olacaktı. Osmanlı kuruluşundan itibaren (1299) alınan her kasaba ve şehre ilk önce kadı ve subaşı atıyor, hemen ardından dini, siyasi ve sosyal hizmet binaları yapıyorlardı (Neşrî I, 1987: 165; Atsız, 1970: 21-22; Hüsameddin, 1926: 284-292). Bunların yanı sıra güreş tekkeleri kuruyorlardı (Kahraman, 1995: 189-190; Kara, 1990: 77). Osmanlı güreş tekkelerinin giderlerini karşılayan vakıflar ise, günümüz tabiriyle sporcu, çalıştırıcı ve idareci-lere sosyal güvence sağlıyordu. Vakıflar milli ve dini kültürümüzün bir parçası, Osmanlı öncesinin çok köklü birer geleneksel müesseseleriydi (Baş & Tekim, 2007: 3; Arabacı, 1999: 153-155). Güreş tekkeleri yapılarırlarken nüfus yoğunluğu ve kaynak israfı dikkate alınıyordu. Başta batı sınırları olmak üzere, buna göre irili (tekke) ufaklı (zaviye) güreş tekkeleri, İmparatorluğun her tarafına

yayılmış ve derinlemesine teşkilatlanmıştı. Türkiye de ve dünyada, kapsamca çağımız kulüp olgusunu çok aşan örgütler olarak "pehlivan tekkeleri" gösteriliyor ve genelde spora, özelde güreşe yönelik ilk örgüt olarak ta belirtiliyordu (Arabacı, 1999: 145-152; Fişek, 1985: 30-31). Batılı araştırmacılar aynı görüşü paylaşıyor ve Küçük Asya ile Balkanlarda sporun gelişmesinde belirleyici rol oynadığını söylüyorlardı (Markovszka, 2007: 73; Stojasnow, 2007: 165; Petrov, 1984: 43). Büyük yerleşim yerlerinde bir veya birkaç tekkeler, küçük yerleşim yerlerine ise zaviyeler yapıyordu. Bunlar giderlerini kendilerine bağlanan vakfiye gelirlerinden karşılıyorlardı. Merkezdən uzak olan Anadolu'nun birçok beldelerinde güreş zaviyelerinin giderlerini ise bir esnaf kuruluşu olan Ahi teşkilatları da üstleniyor-du (BOA, HAT: 1594-70/1-2.).

Uygulamalarda: Tekke pehlivanları Kırkpınar ve bazı panayırlar, biniş/huzur ve sûr-i humâyûn gibi organizasyonlarda da uygulama alanı buluyorlardı (Vehbî, 2009: 109). Pehlivanlar güreşler başlamadan, başlarken, devam ederken ve sonlanınca bir takım dini, ahlaki, şekli ve fikri motifler sergiliyorlardı (Vehbî, 2009: 294; Atlası, 1910: 3). Bu ritüeller tekke güreşçilerini Altay Türkleri'nin "Cılgayak", Sakalar'ın "İsiah", Kalmuklar'ın "Urrûs", Başkurtlar ve Tatarlar'ın "Sabanto", Hakaslar'ın ile Tuvalar'ın "Kök(Tanrı)'e Şükür" Bayramlarına götürmekteydi (Volkov, 2006: 77). Yesevîlik senkretizimli bu ritüeller, Bakşı/Bakşı, Kam öncüllü arketip veya pirimordial karakter sergilemekte, fikri ve şekli olarak Yesevîlik ritüelleriyle bağdaştırılmaktaydı (Kıçkinu, 1993: 128).

Dolayısıyla "Osmanlı Güreş Tekkeleri" için "Yesevîlik" in itici ve yönlendirici bir güç unsuru olması gayet doğaldı (Türkmen, 1999: 282; Kahraman, 1989b: 9-14; Munaytpasov, 1910: 2).

SONUÇ

Halk muhayyilesinin yarattığı menkâbeler, daima hakikat cüzünü de içine alır. Yani herhangi bir kültür unsurunun umûmî vicdana akseden şekilde olduğu gibi gösterir (Köprülü, 1991: 61). Bugün dahi "Ulu Sultan" adıyla anılan Ahmed Yesevî ve onun süreklilerinden özellikle Deliorman'daki Demir (Pehlivan) Baba'nın türbeleri; coğrafi veya ziyaret edilen birer mekânlar olmanın ötesinde pehlivanlık yolculuğunun kendisi olmuşlardır. Güreşçilik ve müteradiflerinin anlamları hatırlanır ise; Anadolu ve Rumeli'deki tekke şeyhleri ve onların müritleri olan pehlivanların ruhunda hep Türkistan ve onun bağrında yatan Yesevî olduğu sezilecektir. Pehlivanlık geleneğinin ruhunda hep orası anılacaktır. Türk kültürünün maddi ve manevi kaynağı Oğuzhan'ın otağı olan Kazakistan'ın bu Türkistan beldesi, pehlivanlık geleneğinin milli boyutunun dini mahiyetle ve ehlibeytle kaynaştığı kutsal bir mekân durumundadır. Tekke pehlivanlığının malzeme ve ritüellerin her bir unsuru, dinsel

ve ahlaki bağlamda Yesevî Yolu ile paralel simgesel anlamlara sahip olup, aynı inanç ve geleneklere dayalı bir hassasiyetin yoğun etkisi altındadırlar. Bu bağlamda

Güreş tekkelerine alınan öğrencilerin etnik yanına asla bakılmazdı (Stojanow, 2007: 162). R. Petrov (1938-2011), "Wrestling in Bulgaria" adlı kitabında Pehlivan Tekkeleri'ni "Güreş Eğitim Merkezleri" olarak belirtiyordu. Ve şu bilgileri aktarıyordu: "Tekkeler İç Asya menşeli ve ora kültürüne hassasiyetli, dini hoşgörülü, heteredoks düşüce sahibi liderler tarafından mükemmel bir şekilde yönetiliyordu. Demir, Musa ve Hüseyin Baba tekkeleri sosyal fonksiyonların yanı sıra çok iyi güreşçiler yetiştiriyordu. Burada bizim Bulgar sporcularda eğitim alıyordu. Fakat Türk kökenli ve Deliormanlı güreşçiler çok daha popülerdi" (1984: 41-42). Tekkeler bölgesinin gürbüz, tuvan (güçlü), zorâver (kuvvetli), server (cesur/fedakâr) ve hünerverleri (önder/kabiliyetli/zeki) için yaptırılmıştı. Tekkelerde rutin olarak; şeyhin (çalıştırıcı/usta) yönetiminde önce "Gülbâng-ı Muhammedî" çekiliyordu ve davul- zurna eşliğinde müzik çalınıyordu. Ardından güreşçilerin pir olarak bildikleri "Piryâr-ı Mahmut Veli" adına periyodik idmanlar yapıyordu. Statü ayırımı yapılmaksızın yolcu ve yoksullar başta olmak üzere, her gelen geçeni mükemmel bir şekilde konaklatılıyordu. Geleneksel tarzda tapılan güreşçilik başta olmak üzere müritler (güreşçi öğrenciler), çok yönlü sporculuğun yanı sıra Türk töresi ve İslam adabına uygun yetiştiriyorlardı. Gerektiğinde askeri hizmetlerde bulunuyorlardı (Seyahatnâme 3/2, 2001:584-585).

Stolbov'a göre Türk-Moğol halklarında güreş; dini, sosyal, siyasi, askeri, ekonomik ve kültürel fonksiyonların yerine getirilmesinde mutlaka görülür (1989: 21). Saha yazar Kıçkinu ise; güreş, Türkçe konuşan halkların sosyo-kültürel yapı ve yaşayışlarının her safhasında görülebildiğini söyler (1993: 30-31). Ünlü Kırgız spor tarihçisi Ömürzakov'da şu görüşü aktarır: "Türk halklarında güreşin organizasyonunda görülen şekli ve fikri tüm çizgiler, eski kam/bakşı/şaman unsurlarının birer uzantısıdır. Bunun dışında sanat, edebiyat, adet ve geleneklerinin teşekkülünde mühim bir yer tutar" (1963: 20-21). Deliorman'ın ünlü güreşçileriyle ilgili araştırma yapan Muhammed Baqir, Türklerin güreş meydanlarını; savaş ve ibadet meydanlarıyla bir tuttuklarını, güreş yapmayı; dini ve milli bir vazife olarak gördüklerini, büyük ustaları olarak da; Pir Mahmud Veli'yi bildiklerini söylemektedir (1985: 19-20). Aynı yazar bir başka araştırmasında şu yorumu yapar: "Osmanlı merkezinden farklı Heterodoks inanca sahip özellikle Bulgaristan Türklerinde güreş çok tutulan bir spordur. Osmanlı güreşinin kaynağı Deliorman'dır. Dünyanın kuvvetli güreşçileri, bu coğrafyadaki "Demir Pehlivan Baba" denen güreş eğitim merkezinden çıkmıştır" (2009:7).

BAYRAMDA ALDIM BİR KOÇ, KULAKLARI KÜPELİ GÖRDÜĞÜNÜZ PEHLİVAN BAŞA GÜREŞECEK SINDIRGILI MUSTAFA TEPELİ....

Ben Mustafa Tepeli; dede tarafım Yörüklerden, anne tarafım Balkan göçmeni Boşnak'lardan, Cumhuriyetin ilan edildiği ilk yıllarda Balıkesir Sındırgı'ya yerleşmiş, Altı kız, İki erkek, Sekiz kardeşin en küçüğü olarak 1960 yılında dünyaya geldim. İlk,Orta ve Lise öğrenimimi Sındırgı'da gördüm.İlk güreş hayatıma; yine eski bir başpehlivan olan babam İbrahim Tepeli ile 15 yaşında başladım, memleketim Sındırgı pehlivan yatağıdır, başta Sındırgılı

Şerif, M.Ali Yağcı, İzzet Yağcı, Başol Yağcı,İbrahim-Mehmet Gacaroglu,Halis Şahan,İsmail Baranki, Süleyman Kaygan gibi pehlivanlar er meydanlarında başarılı güreşler yapmış gönülleri kazanmış pehlivanlardır.

BABAMIN GÜREŞLERE KATILMA ISRARINA RAĞMEN KATILDIM

İlk güreş hayatına başlamamı unutamıyorum, Sındırgı'ya bağlı Yayla Bayır köyünde

güreşler vardı, bu güreşlere ısrarla katılacağımı söylediğimde eski bir başpehlivan olan babam İbrahim Tepeli, şiddetle karşı çıkarak "Sen daha güreşmeye hazır değilsin ,seni hırpalarlar" dedi. Genç delikanlıyım, kanım kaynıyor tabiki, çıkacağım diye babama yalvardım, güreşe gittim giyecek bir kıspetim olmadığından, o zaman güreş yapan Mehmet

**Haber ve
fotoğraflar
Özcan
BAŞGÖL**

Gacaroğlu'ndan kışpet istedim. Kendi de güreş yapacağı için eski bir kışpeti olduğunu onu seve, seve verebileceğini söyledi ve bana verdi. Ertesi gün babamla hep beraber Yaylabayır köyünde güreşlere gittik. İlk kışpetimi giymek burada nasip oldu, Fakat kışpetim çok eski, kullanılmamış olduğu için, Ayağıma giydiğimde, sanki kazık gibi olmuş kışpet sert durdu, öyle ki yürümekte bile zorluk çekiyordum. O vaziyette güreşlere çıktım, eşleşmeler oldu güreşe tutuştuk, rakibim beni itince dengemi sağlayamayıp yere düştüm. Oradan kalkmaya çalıştım, ama nafi kışpetim bana uygun olmadığı için sırt aşağı düştüm ve yenildim. Babam bana çok kızdı, "Ben sana hazır olmadığını söyledim" dedi, bande babama güreşmekten değil kışpetimin bana uygun olmadığından yenildiğimi söyledim-se de nafi babam bana inanmadı.Önümüzde bir ay sonra Sındırgı güreşleri vardı, bana kot

pantolon diktirdik, onunla güreşe çıktım, babama kendimi ispatlayacaktım, Deste boyunda Sındırgı güreşlerinde bütün rakiplerimi yendim, babama gidip "baba baksana daha önce söylemişim kışpetimin iyi olmadığından yenildiğimi

girdim, onunla birlikte güreşten, güreşe gittik. İlk Kırkpınar'a çıktığım 1976 senesinde Deste Küçük Boy'da 2. oldum, 1977 senesinde Deste Orta Boyda-Başol Yağcı ile final yaptım 1.

oldum, 1978 senesinde Deste Büyük Boy'da 1. oldum, 1979 senesinde Küçük Orta Küçük Boy'da 1. oldum, 1980 senesinde Küçük Orta Büyük Boy'da 3. oldum, Bir ara minder güreşi ve Karakucak güreşi yaptım, Eskişehir'de karakucaklarda 100 Kg. Türkiye 2. si oldum, Uluslararası Yaşar Doğu Turnuvasında 100 Kg Şampiyon oldum, 1981-82-83 senelerinde Askerlik görevimi yaptığım için güreşemedim, 1984 senesinde Büyük Orta

Boy'da 1. ci oldum,

1987 senesinde Ahmet Taşçı ile Başaltında Final yaptım ve 1988 senesinde baş pehlivanlığa çıktım, Piyasa güreşlerinde dizimden sakatlandım. Eski gücüm kavuşmam uzun zaman aldı güreşlerden kopmak zorunda kaldım.

ispatlamış oldum" dedim. Benim unutamadığım en önemli anılarımdandır.

YAĞLI GÜREŞİN YANI SIRA MİNDER VE KARAKUCAK GÜREŞİDE YAPTIM

Mehmet Gacaroğlu'nun yanına çırak olarak

KIRKPINAR'DA YAPTIĞIM GÜREŞLERİ UNUTAMIYORUM

Unutamadığım anılarımdan biride; çok sevdiğim, Rahmetli Nezir Büyükdere ile Edirne Kırkpınar'daki güreşimizdir, ben Yörük evladı olduğum için Ayrarı çok severim. O gün hamamdan çıkıp parka geldik, arkadaşlarla sohbet ederken ben bir ayran siparişi verdim, o zamanlar el yapımı şişe ayranlar vardı, benim ayranım geldi ağzıma götürdüğümde çok ekşi olduğunu gördüm, ama ben memleketimde ekşi ayranı alışık olduğum için bir şişe daha ayran istedim ve onuda bir güzel içtim. Fakat bütün gece karın ağrısı yaptı bende, sancıdan kıvranıyordum, ama yapacak başka bir şey yok. En önemli güreş bu Edirne Sarayı-Kırkpınar er meydanında güreşmek her pehlivanın gözünde tüten tarihi

maneviyatı yüksek bu güreşlerde kol bağlamak büyük bir olay bizim için. Cumartesi günü ilk güreşe çıktım, o gün yaptığım güreşlerde rakiplerimi geçtim, Pazar günü ilk çıktığım kurada Rahmetli Nezir Büyükdere ile düştüm, (Eskiden güreşler bir saatti) Bir saate yakın güreş yaptık, Nezir beni bitirdi, içimden "alta düşeyim de beni yensin" diye geçirirken alta düştüm bana künde atmasını beklerken, Nezir'de çok yorulmuştu ve bitkin düşmüştü, yeniden güreşe döndüm, onun bu yorgun halinden faydalanıp, güreşe asıldım, künde atarak Nezir'i yendim, o günleri de hiç unutamıyorum.

Nezir Büyükdere 2004-2011 yılları arasında Tarihi Edirne Kırkpınarda Meydan Başhakemi olarak 8 yıl Baş Pehlivanlık finallerini yönetmiştir. Gittiğimiz bir çok piyasa güreşlerinde

Nezir'le diğer pehlivan arkadaşlarla her ne kadar biri birimize rakip olsak da Er meydanı dışında dostluklarımız hep sürdü. Buradan hayatını kaybeden pehlivan arkadaşlarıma- büyüklerime bir kez daha Allah'tan rahmet diliyor, Mekanları cennet olsun diyorum, Hayatta olan Pehlivan, Cazgır, Hakem, Yağcı, usta ve çıraklarıma sağlıklı ömürler diliyorum.

Dedesinin ismini verdiğim, Oğlum İbrahim Tepeli Küçük Orta Küçük Boy'da Yağlı güreşe devam ediyor, geçen yıl Kırkpınar'da ilk 8'e kaldı, Bu yıl Büyük ortaya güreşecek. Yeğenim Sezen Tepeli, Mehmet Sert, Mustafa Koca, Muammer Erçelik, Adnan Çıkrıkçı gibi pehlivanların yetiştirilmesinde yardımcı oldum, çok sevdiğim Atasporumuz güreşlere 1996 senesinde veda ettim ve ticarete atıldım.

GÜREŞ HAYATIMI SONLANDIRDIKTAN SONRA HALI TİCARETİYLE UĞRAŞMAYA BAŞLADIM

Memleketim olan Sındırgı'mızın meşhur Yağcı Bedir halılarının imalatı ve toptan satışı işine girdim. Ablamlar ve köyümüzün halı üreticilerinden el dokuması halıları halılardan satıyorum. 1996 senesinde ilk dükkanımı İzmir Karşıyaka'da açtım ve şu anda aynı semtte 3 adet mağazada el dokuması halı-kilim çeşitleri olmak üzere bir çok ürünle çırağım Muammer Erçelik'te bana yardımcı oluyor, güreş sohbetleri eşliğinde müşterilerimize hizmet veriyoruz.

Ayrıca güreşlerde hep güç harcadığımız için antreman niteliğinde gördüğüm çalışmalarımı şu anda bahçelerimde ekili kiraz, zeytin, üzüm ağaçları ile meşgul olarak ve Biri kız biri erkek iki evladımdan iki kız, bir erkek torunum var, eşimle beraber onlarla vakit

geçiriyoruz ve hayatımızı sürdürüyoruz.

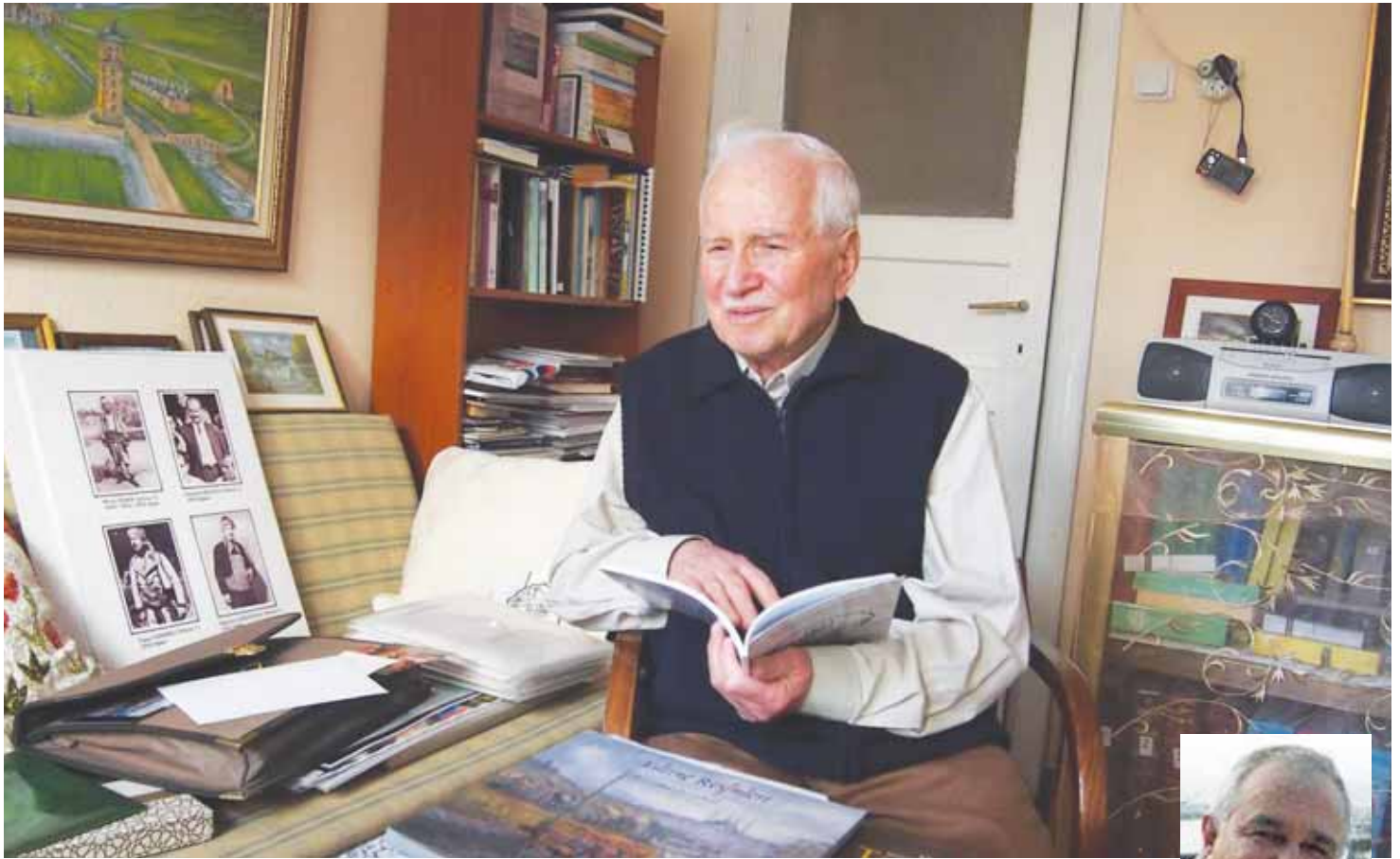
PEHLİVANLARA TAVSİYELERİM

Son olarak benim yeni nesil pehlivanlardan beklentim, kötü alışkanlıklara bulaşmayıp doğal yollardan güreş hayatını sürdürmeleri ve başarıya ulaşmalarıdır. Eskisi gibi güreşlerde yeniş olması, kıran-kırana geçmesi bu görseiliğin ortaya çıkması benim olduğu, gibi seyircininde en büyük isteğidir.

Baş güreşleri muhakkak Bir saat olmalı muhakkak bir üstünlük sağlanacaktır ve yeniş olacaktır diye düşünüyorum, Unutamadığım bir güreşte Akhisar'lı Arap Mustafa Yıldız ile Karamürsel'li Aydın Demir arsında 1981 yılında iki gün süren güreşin pazartesiye kalması ve seyirci gelmez denilen o günde neredeyse seyirci rekoru kırıldığıdır. Güreş yapan tüm pehlivanlara kazasız-belasız bir sezon geçirmesi temennisiyle başarılar diliyorum.

KIRKPINAR'A EMEĞEK VERENLER : TAYYİP YILMAZ

Kırkpınar dediğimiz zaman aklımıza güreşler, Ağalar ve pehlivanlar ile Edirne şehri geliyor ve bir de görünmez kahramanlar. Onların varlığından haberimiz olmaz, ama onlar çalışırlar, geçmişi günümüze taşımak için. Bu emektarlardan biri de değerli sanatçı ağabeyimiz, eğitimci, fotoğrafçı ve ressam: Tayyip Yılmaz Beyefendi'dir...

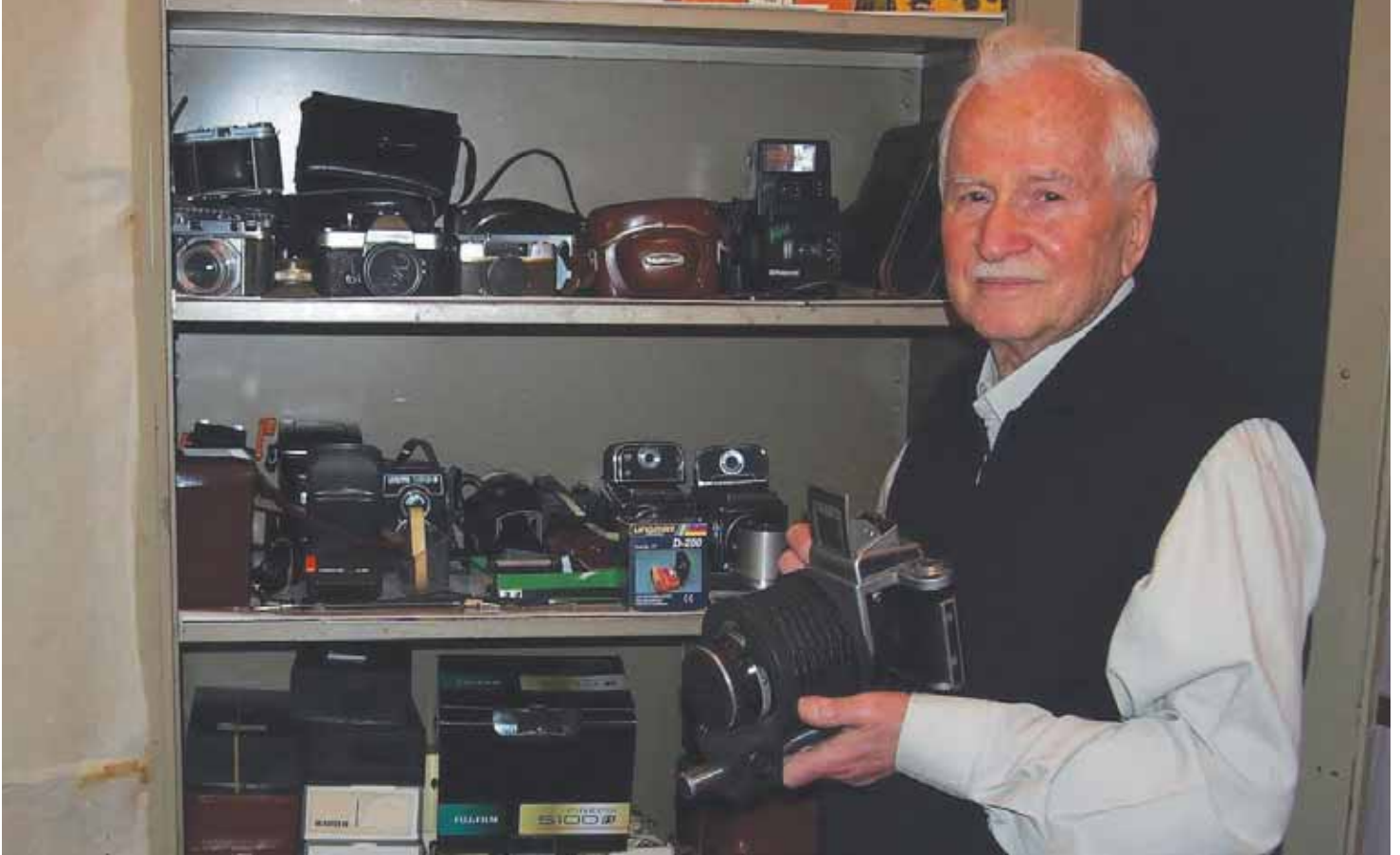
**Ahmet
ACAR**

Kırkpınar dediğimiz zaman aklımıza güreşler, Ağalar ve pehlivanlar ile Edirne şehri geliyor. Ama bir de arka planda Kırkpınar'ı geçmişi ile birlikte geleceğe taşıyan görünmez kahramanlar, değerli insanlar var. Güreş sahasında onların varlığından haberimiz bile olmaz. Ama onlar çalışırlar gelecek günlere geçmişi taşımak için. İşte geçmiş Kırkpınar'ı ve anılarını bugünlere taşıyan emektarlardan biri de değerli sanatçı ağabeyimiz, eğitimci, fotoğrafçı

ve ressam Tayyip Yılmaz Beyefendidir. Tayyip Bey yağlı Güreş ve Kırkpınar için, hatta Edirne için çok değerli kaynaktır. Bilmiyorum, günümüzde Edirne ile Kırkpınar Güreşleri ve Yağlı Güreşlerimiz hakkında bir eser yaratıp ta Tayyip Yılmaz Bey'den faydalanmayan yazar , çizer, tarihçi var mıdır?

Edirne'de 40 Ağa Kırkpınar'da etkinliğimiz esnasında Edirne ve Kırkpınar Güreşlerine büyük emekler vermiş, fotoğraf sanatçısı, ressam ve

eğitimci değerli Tayyip Yılmaz ağabeyimizi de Özcan Başgöl kardeşimle birlikte ziyaret ettik. Bizden sonra da Kırkpınar Güreşlerini en güzel şekilde ve belgelerle yazarak bir kaynak kitap oluşturan sevgili kardeşimiz İsmail Yılmaz ziyaret etti. Evine yaptığımız ziyarette gördük ki büyük bir titizlikle arşivlenmiş, albümlenmiş Kırkpınar fotoğrafları. Hepsi birer sanat eseri olan Edirne resimleri ve tabii ki mütevazı kişiliği ile tatlı dili. Edirne ve Kırkpınar için çok çalışmış, çok emek

vermiş değerli Tayyip Yılmaz.

Ben Tayyip Ağabeye ihtiyar delikanlı diyorum. Etkinlik günü fotoğraf makinası ve değerli eşi ile birlikte aramıza katıldı ve yaşını yazmayalım da nazar değmesin, en az bizler kadar ve büyük bir enerji ile etkinliğimizde yer aldı. Fotoğraflar çekti. İşte çalışma aşkı böyle bir şey olsa gerek.

Tayyip Yılmaz ustamızın özgeçmişine şöyle bir göz atalım:

Tayyip Bey, 1930 yılında Bulgaristan'da doğmuş, 1935 de ailece Tekirdağ'ın Balabanlı köyüne göçmüşler. Köy okulundan doğru Kepirtepe Köy Enstitüsü. Bu kadar maharetli olmasının sebebini de böylece anladık. Daha sonra da 1954 de Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Bölümünden mezun olmuş. Anadolu'da muh-

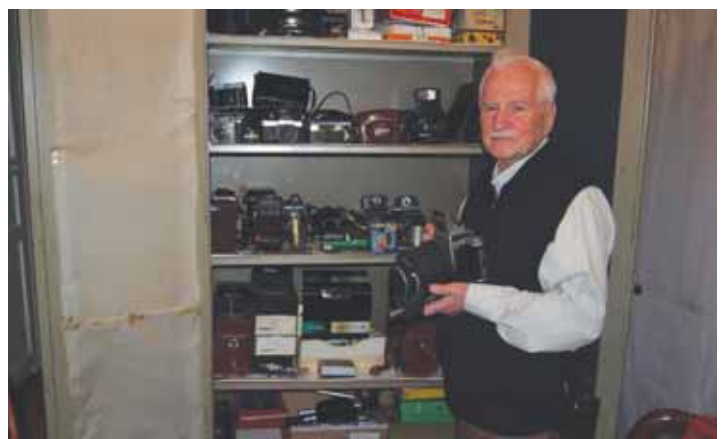
terlik okullarda öğretmenlik mesleğini yapmış ve daha sonra da Edirne Erkek Öğretmen Okulu'na tayin olmuş.

1968 yılında Edirne Devlet Güzel Sanatlar Galerisini kurdu. Orada çeşitli sanat çalışmaları ve müdür olarak görev yaptı. Daha sonra Trakya Üniversitesi kuruluş çalışmalarına katıldı. Mimarlık ve Mühendislik Akademisine atandı. 1985 ders yılı bitiminde kendi isteğiyle Mimarlık Fakültesi Öğretim üyeliğinden emekli oldu. Değerli eşi Kutsal Yılmaz'da emekli öğretmendir. Çok değerli iki oğlu da Profesör mertebesine erişmiş. Biri Trakya Üniversitesinde Tıp Fakültesinde, diğeri İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesinde görev yapıyorlar.

Çok sayıda sergileri var. Fotoğraf ve resim sanatını her konuda uygulayarak çekim ve

derlemeler yaptı. İlk kez Kırkpınar Başpehlivanlarını ve Ağalarını fotoğrafladı ve yayınladı. Kırkpınar üzerine yazdığı 3 adet basılmış kitabı var. Edirne'ye sanatsal hizmetleri saymakla bitmez. Bunun sonucunda da çok sayıda plaket, madalya, onur belgesi ve teşekkür belgeleri aldı. Edirne'de bir sokağa adı verildi. Trakya Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi tarafından Tayyip Yılmaz için tez yapıldı ve kitabı hazırlandı. Başta Edirne olmak üzere Türkiye'de ve Bulgaristan'da bir çok kişisel ve karma sergiye katıldı.

İşte Tayyip Yılmaz Ağabeyimiz kısaca böyle bir insan. İlerlemiş yaşına rağmen dur durak demeden çalışıyor. Aldığı eğitim Tayyip Bey'in bir yaşam biçimi olmuş. Kırkpınar ve yağlı güreşler hakkında Türkiye'nin en önemli arşivlerinden birine belki de birincisine sahip. Ayrıca bir çok

öğrenci yetiştirmiş . Eğitime, fotoğraf sanatına ve resime büyük önem vermiş. Tüm bunlara rağmen mütevazı yaşamı devam ediyor. Kimselere muhtaç değil. Elindeki belgeleri de hiçbir menfaat beklemeden cömertçe paylaşıyor. Kırkpınar ve Türk Güreşi hakkında yazılan kitapların çoğunda sevgili ağabeyimizin fotoğrafları ile birlikte dolaylı olarak katkısı var.

İçinde var olan fotoğraf sevgisi ve merak bu gün bile Tayyip Bey' in elde fotoğraf makinası ile sahaya çıkmasına engel değil. Evindeki dolabında evvelce kullandığı fotoğraf makinaları, video kayıt cihazları hala kullanılabilir bir şekilde saklanıyor .Hepsini de ayrı ayrı seviyor Tayyip Abimiz, eee dile kolay o makinalar yıllarca yol arkadaşlığı yaptı ve birlikte ne güzel fotoğraflar çektiler Kırkpınar'da ve Edirne'de. Bu dolapta ne kötü 60 yaşında makinalar var, vallahi benimle yaşıt.

Permeneci Sokaka'ta yaşadığı mütevazı evinin duvarları Tayyip Bey tarafından yapılmış tablolarla süslenmiş. Benim de Tarihi Çardak Güreşleri kitabımda kullandığım ve bu güne kadar gördüğüm en güzel **"Türklerin Rumeli'ye Geçişini"** tasvir eden resmi de bunlardan biri. Her biri ayrı birer sanat eseri olan Edirne tabloları . Beni çok etkileyen Edirne'nin işgali hakkında resmettiği tablo da etkileyici.

Tabiri caizse nesli tükenen insanlardan biridir sevgili Tayyip Yılmaz Ağabeyimiz. Allah uzun ömürler versin. İlgisi konusunda biraz hassas. Çalışmalarının yeterli derecede değerlendirilmediğini düşünüyor, böyle hissettim. Bizler tarihe ve arşive maalesef yeterli önemi vermiyoruz. Bu eser ve bilgilerin gelecek nesillere aktarılması şarttır. Bu arşivler çok güzel bir kitap haline dönüştürülebilir. Öncelikle Kırkpınar'ın birinci derecede sorumluları Edirne Belediyesi ve Derneğimiz olmak üzere bizlere düşen görev de Tayyip Yılmaz Bey'in bu önemli çalışma ve arşivlerini değerlendirmek ve bir kaynak olarak güreşseverlerin ilgi ve beğenisine de sunmaktır. Yoksa ileride bu değerli çalışmalar ve kaynaklar kaybolup gidebilir.

BAŞPEHLİVAN HALI

EL DOKUMA HALILARI

381 63 06

İbrahim TEPELİ

Gsm: 0 507 705 98 75

Şemikler: 362 89 26

Karşıyaka: 369 67 18 - 381 63 06

6418 Sokak No: 55/A Yalı Mahallesi

KARŞIYAKA/İZMİR

KISMET GÖKTEN ZEMBİLLE İNMEZ

**Cemile - Saffet
Yavaş çifti**

Değerli dostlar, bu yazımda sizinle yağlı güreşimizin ayrılmaz bir parçası olan ZEMBİL hakkında öğrendiklerimi paylaşacağım.

Neden böyle diyorum bu yıllara geldiğimizde artık zembil yapma sanatı da neredeyse bitti. Pehlivanların çoğu da kispetlerini poşet, bavul gibi başka şeyde taşıyorlar. Halbuki geçmişte öyle miydi? Pehlivan kispetini zembilde taşır ve kismetini, nasibini arardı. Sebebi basittir : "Kismet gökten zembille inmez." Atasözü cevabımızdır. Arayacaksınız, bulacaksınız ve çalışacaksınız. Kısaca hak etmek için emek harcayacaksınız.

"Gökten zembille inmek" teriminin halk ağzına kullanıma kaynağı ise Osmanlı'nın önemli bir Şeyhülislamı olan Zembilli Ali Efendi. Yavuz Sultan Selim ve Kanuni Sultan Süleyman zamanlarında 23 yıl Şeyhülislam görevinde bulunan Zembilli Ali Efendi, kısıtlı zamanı olmasına rağmen halkın sorularını cevaplamayı ihmal etmezmiş. Kendisine akıl danışacak, soru soracak insanlar iki katlı evinin önüne gidermiş. Zembilli Ali Efendi, aşağı bir zembil sarkıtır,

**Ahmet
ACAR**

sekinde kullanıla gelmiş.

Bir diğer kullanım şekli de kendini sebepsiz beğenen, başkalarına yüksek gözle bakan insanlara sarf edilen "Gökten zembille mi indin?" sözüdür. Kısaca sen kendini ne zannediyorsun? Bizim için bir lütuf musun? Sen kimsin? Anlamında da kullanılmaktadır. Anlıyoruz ki zembille inmek, zembilde taşınmak evvelce önemli bir durum imiş. Kısaca zembil eskiden önemli bir araç imiş. O zaman zembil hakkında kısa bilgileri-

vatandaş içine sualini koyar, o yukarı çeker, okur, cevabını yazar ve yine aşağı zembil ile sarkıtmış. Gökten zembille inmek deyimi de bu olaya istinaden; bilinmeyen, birden ortaya çıkan ya da bir lütuf olarak kazanılan şeyler için "nereden çıktı bu şimdi, gökten zembille mi indi?"

mizi paylaşalım.

Önce zembil nedir? kısaca sazdan yapılmış bir taşıma çantasıdır. Eskiden evlerimizde de Pazar çantası ya da inşaat ustalarının alet edevat çantası olarak da kullanılırdı. Peki nasıl yapılır?

Bunun için Türkiye'de artık kaybolmuş meslekler sınıfına katılmış zembil ve hasır örme mesleği konusunda tek kalmış Bigalı Cemile Yavaş ile Saffet Yavaş çiftini ziyaret ettik. Cemile Hanım dede mesleği, baba mesleği olarak ifade ettiği zembil yapma sanatına gönül vermiş ve 7 yaşından beri zembil yapıyor. Evlendikten sonra Saffet Bey'de öğrenmiş zembil yapmayı. Şimdi memlekette onlardan başka zembil yapan yok. Anlattılar, dinledik ve anladık ki zembil yapmak pek de kolay değil.

Kullandıkları sazlar özel; taaa İpsala'dan geliyor. Erkek sazdan yapılmıyor ve mutlaka dişi ve en az 8-10 telli olması lazım. Önce gölden yeşil halde ve çamur içinde biçiliyor. Temmuz Ağustos aylarında en az 20-25 gün güneş altında kurutuluyor ve sarı rengini de alması sağlanıyor. Daha sonra demet yapılıyor. Demetler kuruduk-

Zembil yapılan
tezgah ve sazlar

tan sonra 10 sene de ıslanmadan dursa bir şey olmaz diyorlar.

Daha sonra demetler kabuk kabuk ayrılıp yapılacak zembilin boyuna göre kesiliyor. El tarağı ile taranıp şeritler haline getiriliyor. Sonra çıkırıktaki işlenip ip haline getiriliyor. İpler dokuma tarağının deliklerinden geçirilip tezgâha takılıyor ve güzelce geriliyor. Dokuma işlemi de böylece başlıyor. İstenilen ebada kadar dokunan sazlar en son aşamada zembil şekli verilip güzelce dikiliyor. Kolay değil valla. Zaten kolay ne var ki?

Saffet Bey bize "Kispet ve zembil birbirini tamamlar, Sebebi ise, zembilin içinde konan

kispet hava alır, etrafı yağlamaz, yağları zembilin sazları tarafından emilir ve nefes alan Kispet küf yapmaz, yumuşak kalır ve uzun yıllar kullanılır" diyor. Kötü saklanan bir kispet ise maazallah güreş esnasında yırtılabilir, kopabilir ve pehlivanı en sıkışık zamanında yalnız bırakır. İşte bu yüzden Zembil saklama kabı olarak çok mühim bir kullanma aracıdır.

Pehlivan güreşmediği dönemlerde kispetini zembilin içine koyar ve evinde çok nemli olmayan, oda sıcaklığında saklar. Hatta tavana doğru bir çivi çakar ve zembili oraya asar. Taa ki güreşler gelinceye dek. Güreş zamanı ise zem-

bilini alır ve kısmetini aramaya başlar. Zembil ve içindeki kispet pehlivanın en güvenilir yol arkadaşıdır.

Zembil sadece taşıma ve koruma kabı değil pehlivanlar için simgesel bir anlam da taşıyor. Şayet bir pehlivan "Ben zembilimi duvara astım" derse biliriz ki güreşi bırakmış demektir. Artık faal güreş hayatını bitirmiş kispeti zembile koyup kısmet peşine güreş kovalamayacak demektir.

"zembil = içindekini sen bil". İşte yöremize özgü bir diğer zembil derlemesi. Artık ne derce uygulanıyor ben bilemem fakat eski günlerde Biga bölgesinde pazara çıkan insanlar pazarlıklarını zembil içinde taşırlardı. Bunun en önemli sebebi ise ne aldıklarının başkaları tarafından görülmemesi idi. Çünkü alınan eşya, meyve ya da sebze almaya gücü yetmeyecek fakir insanlar vardı, memlekette fakirlik vardı ve onlar alamayacakları şeyleri görüp imrenmesinler diyerek zembil kullanılırdı. İşte bizim insanımız böyle bir nezakete ve ince düşünceye sahiptir. Maalesef şimdi gösteriş ve teşhir ön plana çıktı. Değerlerimizi kaybediyoruz ve farkında bile değiliz. Akıl tutulmasına uğramışız.

Saffet Bey, en önemli müşterilerinden birinin Bigalı Kispet Ustası İrfan Şahin olduğunu ve yaptığı her kispet için bir de zembil yaptırdığını, kispeti pehlivana zembil içinde teslim ettiğini söylüyor. Pehlivanların kendilerini tanımadıklarını ve her geçen yıl müşteri sayısının azaldığını ve artık tamamen sipariş üzerine zembil ürettiklerini söylüyor. Bu gidişle onlar da zembil yapma işini tamamen bırakacaklar. Pehlivanların aramayışlarının bir sebebi de bence Cemile ve Saffet Yavaş'ın yeteri kadar pehlivanlar arasında tanınmaması ve teknoloji şartlarında yeni rakip ürünlerin çıkmasıdır. Ancak kanaatimce yeni ürünler asla zembilin yerini tutamayacak. Reklam amacıyla değil ve fakat pehlivanların ihtiyacı görülsün amacı ile Saffet Bey'in telefonu 0536 7296495 Bilgilerinize sunarım. Eh bizde hazır gelmişken zembilimizi aldık ve Yavaş çiftine veda ederek yola koyulduk.

MOR ŞERİT

**Yurdumuzdaki Köy Enstitüleri, aydınlanmanın önemli bir adımıydı. Bu okuldaki köy çocukları keman çalmayı, marangozluğu, tarımı öğrenir ve dünya klasiklerini okurlardı. Ziraat Marşı, "Köy Enstitüleri Marşı" olarak kabul gördü. İşte o marştan bir dördlük... Güfte: Behçet Kemal Çağlar
Beste: Ahmet Adnan Saygun...**

Muhsin DURUCAN
Eğitimci yazar

"Sürer eker biçeriz, güvenip ötesine,
Milletin her kazancı milletin kesesine
Toplandık baş çiftçinin, Atatürk'ün sesine
Toprakla savaş için, ziraat cephesine."

Nitelikli eğitimci ve her zaman övgüyle andığım yeri aydınlık olası ilkokul öğretmenim **Tahsin Ayver**'den Köy Enstitüleriyle ilgili güzel sözcükler işittim!

Bize uyguladığı Köy Enstitüsüne uyumlu öğretim ortamında yetiştik. Yaptığımız kümeslerde civcivlerimiz tavuk oldu. Arılarımız oğul verdi. Okul bahçesinde sebzeler yetiştirdik. Öğretmen olmak için yoğun içinde güdülendik. (O zamanki sınırlı çabalarımız, birilerince hep kösteklendi.)

Köy çocukları, 100 metrelik koşuya 50 m. geriden başlarlar. Ortaokulu okumak için köyden

şehre geldik. Dört arkadaş bir göz dam evde barındık. Lambanın ışığında ders çalıştık. Arayı da kapattığımız gibi, ilçede başarılı da olduk!

Yakınıımızdaki Kırşehir Erkek İlköğretmen Okulu'nun çift sınavını kazanarak yatılı öğrenci olduk. Çevrenin ilgi odağı durumuna geldik. Okulumu sevdik! Mahmut Saral, Mutlu Can ve Aydın İpek gibi meslek dersleri öğretmenlerimizden öğretmenlik bilgisi edindik. Öğretmen olacağız, ülküsüyle yattık ve yine aynı coşkuyla uyandık!

Mor, öğretmen okullarının rengiydi. Mor şeritli şapkalar giydik. Büyüklerimizi saydık, küçük-

lerimizi sevdik! Okullarımızda okuma, yazma, şiir ve sanat sevgisi edindik. M. Sunullah Arısoy'un **Karapürçek** romanını, Mahmut Makal'ın **Bizim Köy**'ünü ve Memet Türkan'ın **Güneşin Katli**'ni okuduk. İdealist bir ruhla yetiştirildik. Güzel Türkçemizi, bayrağımızı, Atatürk'ümüzü ve yurdumuzu sevdik! Nokta kadar çıkar için virgül kadar eğilmedik!

İlköğretmen okullarımızda öğretmen kimliğiyle yetiştirildik. 68 kuşağından olmanın çilesine koşut onurunu yaşadık! Edindiklerimizi, öğretilerimize ve halkımıza aktarmak ve onları yetiştir-

tirmek için gecemizi gündüzümüze kattık. **Jean Paul Sarte**'nin tanımlamasına özdeşik: **"Aydın çabası hâkim sınıfça suç sayılan kimse..."** olduk. Bir yaşam yolculuğundaki çaba ve çalışmalarımız, egemen çevreleri ürküttü! Onların sinsi-ce karşı eylemleriyle sürüldük, kıyıldık! Kızımın: "Yine mi taşınacağız Baba?" sorularına yanıt vermekte zorlandım! Yıllarca sürgünlerde kaldık. Ne ki kıyıldık ama eğilmedik. Görev bilinciyle hiçbir zaman yüreğimizden sevgiyi eksiltmedik!

Anımsanacağı üzere **Köy Enstitüleri**; 17 Nisan 1940 yılında 3803 sayılı yasa ile ilkokullara öğretmen yetiştirme ereklı, tarım yapmaya uygun geniş arazisi olan köylerin yakınlarında, iyi niyetle açılmış eğitim kurumlarımızdır. Ülkemize köy öğretmeni yetiştiren, doğu - batı arasındaki eğitim eşitsizliğini ortadan kaldıracılecek bir sistemdi.

1946 yılında hükümetin yaklaşmakta olan seçimleri yitirme endişesine kapılarak, tek parti içindeki karşıt milletvekillerinin gerçekleştirdiği kampanya sonucunda, öğretim programında değişikliklere giderek ereğine koşut “İşi için, iş içinde eğitim” ilkesinden uzaklaştırılmıştır. İlerleyen yıllarda öğretmen okullarına dönüştürülerek 1954 yılında da kapatılmışlardır.

Mehmet Bayrak'ın hazırladığı **"Köy Enstitülü Yazarlar ve Ozanlar"** adlı yapıtını okuduğumuzda kapatılan bu enstitülerde nitelikli yazarlar ve şairler yanında sanatçılar yetiştiğini öğreniyoruz. O güzelim kurumları "Kapatmakla yazık etmişler!" Demekten de kendimizi alamıyoruz!

Egemen çevreler, bilinçli olarak köy enstitülerini kapatıp eğitim ortamımızı çoraklaştırdılar. Köyleri boşaltmayı planlayarak ereklerine ulaşılar. Şimdi köyler tarımsız, okulsuz ve öğretmensiz kaldı. Öğretmenin yerini imam aldı. Seçimlerde politikacıların işleri kolaylaştı! Şimdilerde **Ahmet Kutsi Tecer**'in söylediklerini ne ki biz, diyemiyoruz: **"Orada bir köy var uzakta / O köy bizim köyümüzdür / Gelmek de tozmasak da / O köy bizim köyümüzdür."**

Köy enstitüleri, elimizden kaçırduğımız en büyük eğitim projesidir. İlerlemekte olan kimi uluslar, kapatılan (21) köy enstitü uygulamasını örnek alıp ülkelerinde uygulamaya koymayı ve yararlanmayı başardılar. Ne ki sık sık ve hükümetlere göre değişiklik gösteren milli eğitim

politikaları ile eğitimde kalite olanaklı olmuyor. Eğitimimiz çok kan kaybetti, şu an bile kaybediyor! Atamalarımız demiş ki: **"Ne ekersen onu içersin!"**

Abece

Eserimden biri dersin enstitü,
Ne idi Mecliste onca gürültü?

Canlar, en güzel gün, on yedi insan
Haber geldi, başkent Ankara'dan
Köy çocukları öğretmen olacak
Yaman kavradık abc'yi yaman!

Kulaksız eşekle düştük yollara
Yollar çamur, dağlar alaca karlı
Bir tavşan sıçradı, sonra karaca
Köprüyü sel almış, Zamantı yamanı!

Dilinden düşmedi Avşar ağdı
Hani boz meşeli, Koramaz dağı
Göründü okulun bahçesi, bağı
Horonu, halayı, bengisi yaman!

Kazma, kürek, örs, çekiç, mizan, tırpan
Meyveli, meyvesiz, binlerce fidan
Ne sel baskını oldu, ne de şivan
Yaman kavradık, kazmaları yaman!

Sabanı bıraktık kotana döndük
Elma, armut, kiraz dalında gördük
Ağanın zulmüne boyun eğmedik
Yamandı, örümcek ağları yaman!

Hor gördü bedelci, hor gördü bizi
Karanlık güçlerin, çamurdu izi
İşlik, çiftlik, derslik, hep dizi dizi
Yamandı ibibik, ötüsü yaman!

Öncü, Kemal Paşa, İsmet Paşaydı
Yücel'di, Necati'ydi, Arıkan'dı
Tonguç piramidin tabanıydı
Yamandı sazımız, sözümüz yaman!

Enstitülü görsem babam görünür
Lozan der, cumhuriyetle övünür
Bozkır dersin al yeşile bürünür
Yamandı vurulan kazmalar yaman!

Ozan Nebi DADALOĞLU

Eniş	8	Sekiz
Çocukları	9	Dokuz
AV İsmail	9	Dokuz
Hasan	9	Altı
Hasan ağılları	9	Dokuz
Watt	9	Sekiz
Aksoy	9	Sekiz
Kocayurtlu	9	Sekiz
Şekil Şakir	7	Yedi
Şahin	8	Dokuz
Paşazade Mustafa	7	Yedi
Yıldırım	8	Dokuz
Yıldırım Karim	8	Altı
Topraklı	8	Sekiz
Yavuz Karim	8	Sekiz
Koşuk	10	On
Yavuz Tekin	8	Altı
Yavuz İsmail	8	Sekiz

BAŞPEHLİVAN PİNARLARI KURUDU-MU?

Fetih SATICI

Bir zamanların Başpehlivan yetiştiren ve çıkaran bölgeleri konumunda olan İstanbul Adapazarı, Karamürsel, Tekirdağ, Trakya Bölgesi, Manisa, Balıkesir, Ordu, Samsun ve Bandırma bölgesinden Kırkpınar başpehlivanlığını kazanacak ve devam ettirecek başpehlivanlar andık yetişmiyor. Yani bir yerde Kırkpınar'da başpehlivan olabilecek nitelikte başpehlivan çıkaran pınarlar

kurudumu?

İŞTE ÜNLÜ BAŞPEHLİVANLAR ÇIKARAN YÖRELERİMİZ

ADAPAZARI: İrfan ve Adil Atan kardeşler, Zülküf Karabulut, Orhan Çakar ve Sezai Kanmaz.

KARAMÜRSEL: Aydın Demir ve Ahmet Taşçı. Üç altın kemer kazanan ilçe olarak tarihe geçti Karamürsel.

MANISA: Rifat Güreşen, Mustafa

Yıldız (Arap Mustafa)

İZMİR: Ali Çelik (Kara Ali)

ORDU: Mustafa Bük(Ordulu Mustafa) ve Recep Kara.

SAMSUN: İbrahim Karabacak ve Şaban Yılmaz.

BALIKESİR: Kurt dereli Mehmet, Tarzan Mehmet.Saffet Kayalı ve İbrahim Gümüş Mehmet Ali Yağcı.

BANDIRMA: Kara Ali Acar, Hasan Acar ve Sabri Acar.

AHMET TAŞCI

MUĞLA: Mehmet Güçlü.
DENİZLİ: Hüseyin Çokal.
TEKİRDAĞ: Hüseyin Alkaya.
HAYRABOLU: Hayrabolulu Süleyman.
BABAEŞKİ: Nazmi Uzun.
İSTANBUL: Gostivar'lı Arnavut Mülâyim.

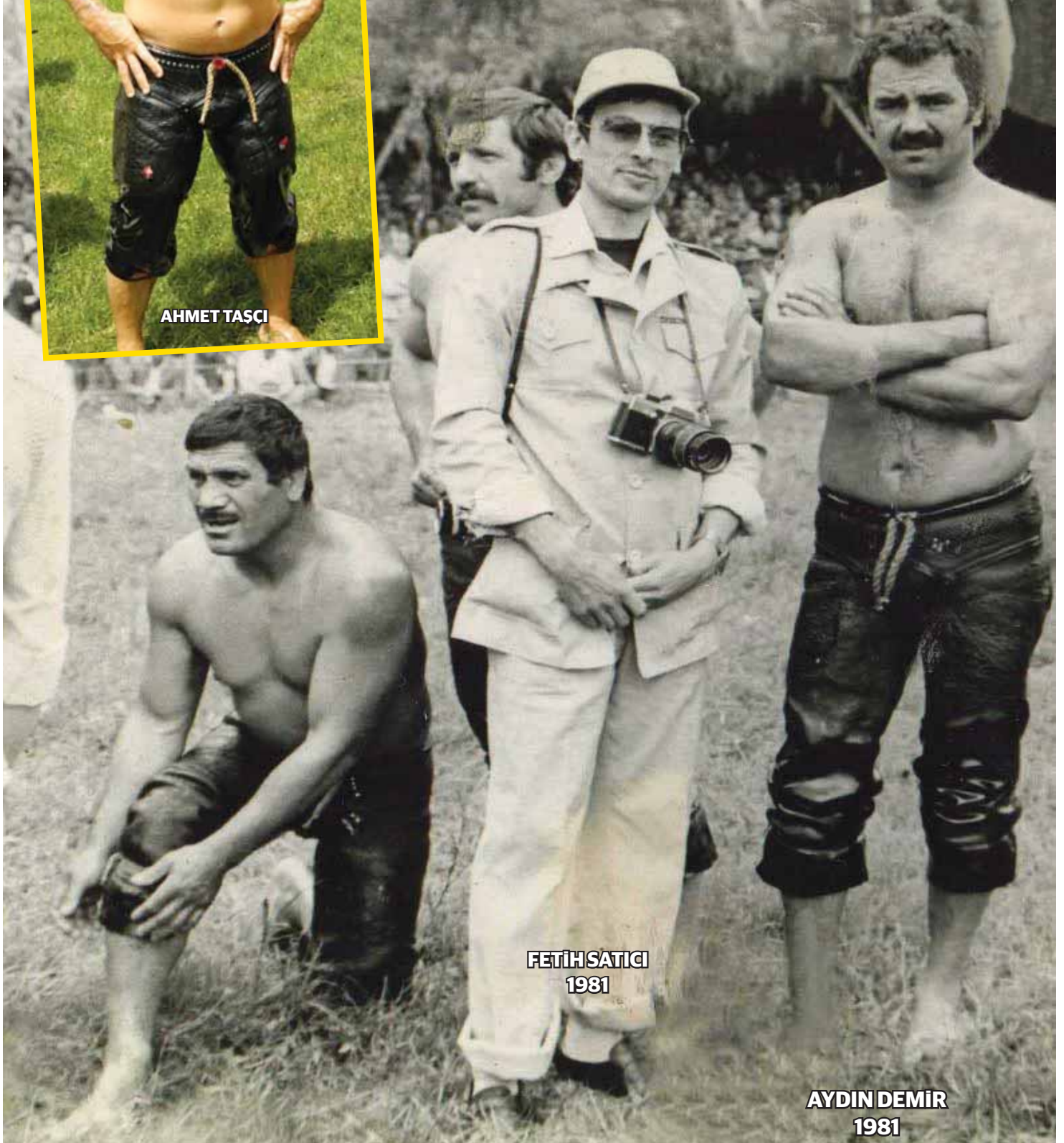
ANTALYA ÖNDE

Buna rağmen son yıllarda Antalya bölgesi yağlı güreşte büyük bir potansiyel oluşturdu ve Cengiz Elbiye, Osman Aynur, Mehmet Yeşil Yeşil, Recep Gürbüz ve Ali Gürbüz ve

Hasan Tuna gibi Kırkpınar'da başpehlivan'lık kazanan isimler oldu.

YAĞLI GÜREŞ MASAYA YATIRILMALI

Özellikle yağlı güreşte bir ilerleme, sıçrama ve patlama beklenirken gerileme başladı-ğın açıkça görmekteyiz. Bir zamanlar adeta Kırkpınar'da başpehlivan'lık kazanacak nitelikte yağlı güreşçi yetiştiren başpehlivan fabrikaları maalesef kurudu. Neden? Çok acil olarak yağlı güreşimiz masaya yatırılmalı ve mercek altına alınmalı. Benden hatırlatması...

FETİH SATICI
1981

AYDIN DEMİR
1981

KIRKPINAR VE GÖNÜL İNSANLARI

HABER: ÖZCAN BAŞGÖL

**ÇOK DEĞERLİ AĞA ARKADAŞLARIMA ve
TÜM KATILIMCILARA BU VESİLE İLE SONSUZ
TEŞEKKÜRLERİMİ SUNUYOR, BU ÖRNEK VE ANLAMLI
BİRLİKTELİĞİMİZİN YAŞAM BOYU
DEVAM ETMESİNİ DİLİYORUM...**

Sadettin Tantan,
İbrahim Ay,
Güngör Mazlum,
Basri Ulaş,
Sertaç Balyemez,
Aleattin Çelik,
Levent Erdoğan,
Ahmet Taşçı,
Seyfettin Selim,
Doğan Görkey
Mehmet İriş,
Halil Kılıçoğlu,
Murat Köse,

(İç İşleri Eski Bakanı-TGF.Eski Bşk.)
(Edirne Eski Belediye Başkanı)
(Edirne Eski Belediye Başkanı)
(Çanakkale-Lapseki-Çardak Belediye Başkanı.)
(Kırklareli-Babaeski-Büyükmandıra Belediye Başkanı)
(İstanbul-Çapa Tıp Fak.Çocuk Sağl.Ana.Blm.Dal.Bşk.)
(Karamürsel Güreş Kulübü Başkanı.)
(Kırkpınar iki Altın Kemerli Başpehlivanı)
(Kırkpınar Altın Kemerli Ağası-Kırkpınar Kült.Tnt.Yaş.Der.Yön.Krl.Üyesi)
(Kırkpınar Ağası-1972)
(Kırkpınar Ağası-1981-Kırkpınar Kült.Tnt.Yaş.Der.Yön.Krl.Üyesi)
(Kırkpınar Ağası-1986
(Kırkpınar Ağası-1990)

Ayhan Sezer,
Mustafa Altunhan,
Mehmet Cadil,
Hüseyin Erkin,
Ramazan Güven,
Özcan Başgöl,
Mübecce Güzey,
Beyazıt Sansı,
Semahat Uzgör,
Cemal Ekşioğlu,
Zeki Özünlü,
Yakup Köse,
Yusuf Yoldaş,
Selami Tuncel,
Yasin Çetin,
Mevlüt Oruçoğlu,
Mehmet Özbek,
Hamdi Sarıca,
Kasimoğlu- Kerim Yılmaz,
Çetin Ceylan,
Ahmet Sezer,
Beyhan Gündüz,
Doğan Çelik,
Ahmet Acar,
Arzu Kasap Küçükkoç,
İdris Caymaz,
Hasan Koç,
Sadettin Kaplan,
Türker Çınar,
Selçuk Öztürk,
Yahsem Korkmaz,
Muzaffer Kadir Özgün,
Galip Can Ekşioğlu,
Halil Sayı,
Cengizhan Örs,
Yüksel Güler,
Yakup Torun,
Kadir Birlik,
Osman Şenel,
Süleyman Kaplan,
Abdullah Ersoy,
Halis Erdem
Sedat Çelik
Nihat Çelik
Recep Koşan
Ergun Sevindi
İbrahim Doğan,
Ender Bilar,
Alpay Erdem,
Gökhan Günaydın,
Tayyip Yılmaz,
İsmail Yılmaz,
Zekeriya Uzun
Aybike Yeniçeri
Gülşah Aşçıoğlu,
Sinan Beratlilgil...
Franziska Schleyer,
Kenan Sezer
Metin Şirin
Hüseyin Terzioğlu

(Kırkpınar Ağası-1999)
(Kırkpınar Ağası-2004)
(Kırkpınar Ağası-2008)
(Kırkpınar Kült.Tan.Yaş.Dern.Kurucu Başkanı)
(Çardak Güreşleri Kurucu Ağası-(Kırkpınar Kült.Tnt.Yaş.Der.Yön.Krl.Üyesi)
(Kırkpınar Kült.Tnt.Yaş.Der.Yön.Krl.Üyesi-Basin Söz.)
(Kırkpınar Kült.Tnt.Yaş.Der.Yön.Krl.Üyesi-Genel Sekreter)
(Kırkpınar Kült.Tnt.Yaş.Der.Yön.Krl.Üyesi-Kırkpınar Marşı Yazarı)
(Öğretmen-Yazar, Kırkpınar Derneği Üyesi)
(Antalya-Elmalı Güreşleri Ağası-)
(İstanbul-Sultangazi Güreşleri Ağası-)
(Çanakkale-Çan Güreşleri Ağası)
(İstanbul-Kağıthane Güreşleri Ağası)
(Edirne-Lalapaşa Güreşleri Ağası)
(Antalya-Kumluca Güreşleri Ağası)
(Çanakkale-Ezine-Geyikli Güreşleri Kurucu Ağası)
(İzmit-Gölcük Güreşleri Ağası)
(Antalya-Korkuteli Güreşleri Ağası)
(Antalya-Alanya Gökbel Yaylası Güreş Ağası)
(İstanbul-Silivri- Güreşleri Ağası)
(Kırklareli-Babaeski-Büyükmandıra Güreşleri Ağası)
(Kütahya-Domaniç Güreşleri Ağası)
(Balıkesir-Burhaniye Güreşleri Ağası)
(Çanakkale-Lapseki-Çardak Güreşleri Ağası)
(Çanakkale-Biga Güreşleri Kurucu Hanım Ağası)
(Adapazarı-Akyazı-Akbalık Güreşleri Ağası)
(Çatalca Güreşleri Ağası)
(Sinop-Gerze Güreşleri Ağası)
(İzmir-Seferihisar Güreşleri Kurucu Ağası)
(İstanbul-Arnavutköy Güreşleri Ağası)
(Çanakkale-Kepez Güreşleri Ağası)
(Sinop-Gerze-Yenikent Güreşleri Ağası)
(Antalya-Elmalı Güreşleri Ağası)
(Tekirdağlı Hüseyin Pehlivan Güreşleri Ağası)
(Çanakkale-Lapseki-Umurbey Güreşleri Kurucu Ağası)
(Hadımköy Güreşleri Ağası)
(Tekirdağ-Kapaklı Güreşleri Ağası)
(Başpehlivan)
(Başpehlivan MHK.Eski Bşk.)
(Başpehlivan)
(Başpehlivan)
(Emekli Tarih Öğr.Yazar-Pehlivan)
(Pehlivan)
(Pehlivan)
(Cazgır)
(Cazgır)
(Edirne Belediyesi Kırkpınar Güreşleri Koordinatörü)
(Edirne Belediyesi-Kültür Sanat Danışmanı)
(Edirne-Emniyet Md. Trafik Şb. Müdürü(Emekli)
(Spor Bilimleri Uzmanı-TRT Avaz Tv.)
(Emekli Öğretmen-Yazar-Ressam)
(Milli Eğt.Bak.Müfettişi, Öğretmen-Yazar)
(Ziraat Müh. 1969-Kırkpınar Başpehlivanı Nazmi Uzun'un Oğlu)
(Öğretmen-Ressam)
(Destan-ı Kırkpınar Dergisi- Reklam işleri Koordinatörü)
(Destan-ı Kırkpınar Dergisi-Genel Yayın Danışmanı)
(Türk-Alman Kültür Derneği Üyesi)
(İşadamı)
(İşadamı)
(İşadamı)

ALPER YAZOĞLU

Kırkpınar Kültürünü Tanıtma ve Yaşatma Derneği Başkanı

Alaattin-Fahrettin Zurnacı Davul Zurna Ekibi, Edirne Belediye Bandası, Ulusal-Yerel Basın Temsilcileri, Kırkpınar Derneğimiz Personeli, Fasil ekibi Katılımlarından dolayı teşekkür ederiz.

Haber: Gülşah Aşcıoğlu

Radife OT OSMANLI'DAN GÜNÜMÜZE 'MARAS İŞİ'

Türk El Sanatlarının önemli örneklerinden olan Elde Maras İşi yüzyıllardır kültürümüzün izlerini geçmişten günümüze getirmiştir. Osmanlı Sarayı'ndan günümüze gelen sim sarma işlerini ilmek ilmek işleyen Radife OT, "MARAS İŞİ" emeklerini dergimize anlattı.

Sizi Tanıyabilir miyiz?

İlk ve Orta öğretimimi Edirne'de devam ettikten sonra Edirne Ticaret lisesine başladım.

Mezuniyetimin ardından Akşam Kız Sanat Okulunda 4 yıl eğitim aldım. Son 7 yıldır Halk Eğitim Merkezinde usta öğretici olarak görev yapmaktayım. Eski El işlerini merakım halen devam etmektedir. Beni bu alanda yetiştiren çok değerli saygıdeğer hocam Hediye Varis hanımefendiye

minnettarım. 7 yaşındayken annemim nakış örneklerini alıp işlemeler yapardım. Zamanla kendimi geliştirdim.

Ağa Kıyafetlerini Giydirmek Sizin İşiniz Diyolar. Bu konuda neler söylemek istersiniz?

7 yıldır eğitim veriyorum. Bu konuda artık çok yol kat ettiğime inanıyorum. Ağalara kıyafet dikmeye başladım. Daha çok ağalara Osmanlı motiflerini içeren kıyafetler yapıyorum.

Kıyafet 3 kısımdan oluşuyor. POTUR, BAŞLIK ve CEKET. Kadife kumaş üzerine Osmanlı motifleri içeren sim sarma işi yaptım. 2015 Sultan Gazi yağlı güreşleri ağası Zeki Özünlü Bey'in kıyafetini hazırladık.

Kıyafetleri hazırlarken özellikle nelere dikkat ediyorsunuz?

Öncelikle "ağalar nasıl kıyafet giyerler" diye araştırıyorum. Genelde ağalar lacivert, siyah veya bordo renkleri tercih ediyorlar. Bu renkte kumaşların üzerine sarma işi yapıyorum. Daha önceden kıyafetler hazır alınıyormuş. Ben ve ekibim el emeği olarak bu işi yapmaya başladık.

İleriki zamanlarda çok daha kıyafetler yapacağımıza inanıyorum.

Kişisel Sergi Açmayı düşünüyor musunuz? Neleri sergilemek istersiniz?

İlerleyen zamanlarda sergi açmayı düşünüyorum. Ağa kıyafetlerinin de olduğu geniş çaplı bir sergi yapmak istiyorum. Türkiye'nin bir çok ilinde yağlı güreşler yapılıyor. Eğer ağalardan talep gelirse ekibimle birlikte çalışmaya hazırız.

Fetih SATICI

FİLİZ
NURULLAH

(ŞUMLU'LU)
KARA
OSMAN

OSMANLI VE CUMHURİYET DÖNEMİNDE BAŞA GÜREŞEN PEHLİVANLAR

Osmanlı İmparatorluğu döneminde Ata sporumuz olarak kabul ettiğimiz yağlı güreş daha çok sevilir, izlenir ve daha'da yaygındı. Kırkpınar haricinde yöre ve düğün güreşleri yapılırdı. Osmanlı döneminde başa güreşen dönemin ünlü pehlivanlarını kısa ve ara başlıklarda okurlarımıza sunmak istedim. İşte dönemin cihana nam salan kuvvet ilahları.

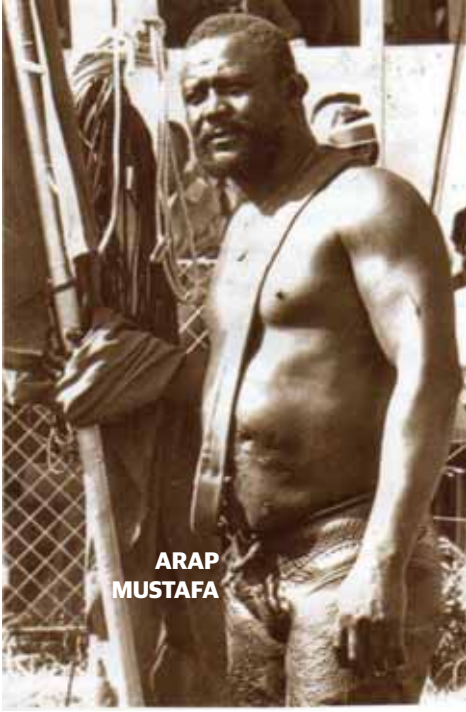
YOZGATLI KEL HASAN: İkinci Sultan Meh-

met döneminin başpehlivanlarından. Efsanelere karışmış bir şöhret sahibi. 1827 yılında Navarin deniz Savaşı'na katılmış. 1830'lu yılların namlı başpehlivanı.

KAZIKÇI KARA BEKİR: Sivas doğumlu. Akkoyunlu olarak da nam yaptı. 1854-1855 yıllarında Ruslara karşı Kırım'da çarpıştı. Güreşe büyük sevgi duyan Sultan Abdülaziz'in tahta çıkışının ilk yıllarında nam saldı. (1861) Arnavut oğlu Ali Pehlivanla berabere kaldığı. Kavasoglu Koca İbrahim

Pehlivan'ı ise Kırkpınar'da açık düşürdüğü öne sürülür. Kavasoglu'ndan 30 yaş daha gençti.

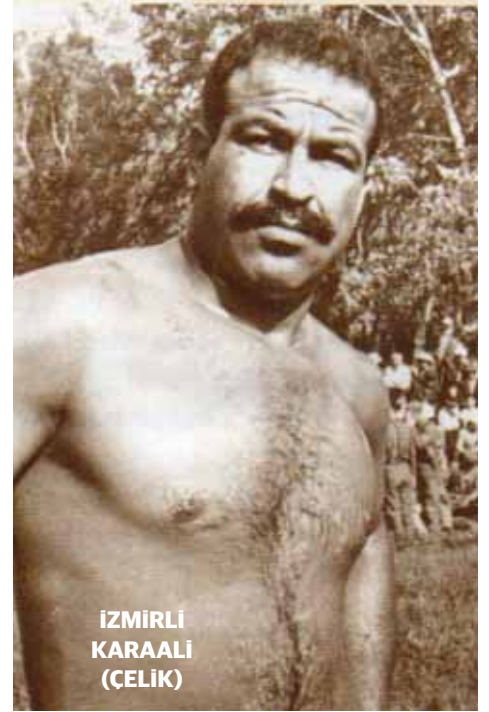
ARNAVUTOĞLU: Esas adı Ali'dir Kastamonu'nun Cambaz köyünde doğdu. Gayet usta ve zeki bir güreşçi olarak tanınır. Yıllarca Selanik'te şekerçi yanında çalışmış, yanakları al al olduğundan Arnavut oğlu lakabıyla anılmıştır. 85 kilo ağırlığında 1.80 m. Boyunda olduğu ifade edilir. Yağlı güreşimizin tarihiyle ilgili birinci elden açıklamalar yapan Suyolcu Mehmet Pehlivan'ın

ARAP
MUSTAFA

KOCA
YUSUF

İZMİRLİ
KARAALI
(ÇELİK)

hayranlıkla söz ettiği Arnavut oğlu Ali Pehlivan'ın kispeti halen doğduğu evde asılıdır. Öne sürüldüğüne göre Arnavut oğlu Ali Pehlivan, hiç yenilmemiştir.

KAVASOĞLU: Sultan Abdülaziz döneminde en parlak yıllarını yaşayan Pomak pehlivanların ilki. Arnavut oğlu Ali Pehlivan'dan 15 yaş kadar küçüktü. Hiç yenilmeyen bir sporcu bir kere yendiği, 3 kere de berabere kaldığı söylenir. Esas şöhretini Arnavut oğlu Ali Pehlivan karşı-

sında sağladığı belirtiliyor. Karşılaşmadan sonra Bulgaristan'a dönmek üzereyken Sultan Abdülaziz tarafından ala konulmuştur : "Git, bir gün sabahdan hava kararınca kadar at'la gezdiğin topraklar senin olsun" denmiş. O da bugünkü Büyük mandıra Köyü'nde böylece yerleşmiş daha sonra sarayda Şamdancı başı olarak görevlendirilmiştir. Kel Aliço ve Kara İbo gibi yakın akrabalarını da Bulgaristan'dan getirerek saraya almıştır. Türkçe anlamı "Yardımcı" demek olan

Pomakların ilk namılı başpehlivanıdır. Bulgar spor tarihinde " Kanatlı Dimo" olarak geçiyor. Bu komşu ülkeler arasında tam 10 yıl Kırkpınar başpehlivanlığını kazanmıştır.

KARA İBO: Kavasoglu'nun yakın akrabası ve O'dan 8 yaş daha küçük. Plevne doğumlu. Koca Yusuf'un güreşine hayranlık duyduğu sporcu. Sultan Abdülaziz'le birlikte Fransa ve İngiltere'ye yolculuk yaptı. 1.90 m. Boyunda ve 110 kilo olduğu belirtiliyor. Son derece yakışıklı

TEKİRDAĞLI
HÜSEYİN
ALKAYA

AYDIN
DEMİR

ORDULU
MUSTAFA

olduğundan, Padişah Sultan Abdülaziz, onu yurtdışına yaptığı gezi kadrosuna dahil etmiş. Padişahın haremde bulunan Arzın niyaz kalfa adlı bir hatuna aşık olduğu, bu kadınla zaman zaman gizli gizli buluştuğu, Sultanın hafiyeleri olayı öğrendikten sonra zehirlenerek öldürüldüğü öne sürülür. Mezarının İstanbul Ortaköy'deki Yakup Paşa dergâhı yakınlarında olduğu söyleniyor. Yakın akrabaları bugün Kırklareli'ne bağlı Büyük mandıra köyünde yaşıyor.

KEL ALİÇO: "Hoca-i Evvel" (Başöğretmen) adıyla ünlü meşhur yazar ve milletvekili Ahmet Rasim, yakından tanıdığı Aliço için "Gelmiş geçmiş en büyük kabadayı" olarak söz eder. Bir adı da yine Ahmet Rasim'e göre "Salla kol" dur. Kollarını sallaya sallaya İstanbul'da dolaşırken O'nu görenler kaçacak delik ararlarmış. Kavas oğlu İbrahim Pehlivan tarafından saraya alındı. 1861-1885 yıllarının eşsiz başpehlivanı. Mezarı İpsala Koyun yeri (Aliço) köyündedir. 1917 yılında vefat ettiği tahmin ediliyor. Adalı Halil'in hocası.

YÖRÜK ALİ: Suyolcu Mehmet Pehlivan'ın çıraklarından. Fırtınalı bir yaşantısı olmuş. Aslen Deliormanlı. Makarnacı Rusçuk'ta yendikten sonra Mithat Paşa'nın Tuna Valiliği sırasında sarayda kuşçubaşılığına atandı. 55 yaşına kadar meydanlarda ödül kovaladı. Doğum tarihi(1855)

FİLİZ NURULLAH: Tam adı Ali Nurullah Hasan Hacı Filiz olarak da namı. Doğumu: 1871. Koca Yusuf'la aynı köyden. Boyu 2.02m kilosu 160. Fazla iri yarı olduğundan çoğu yarışmalara alınmadı. Fransa, Avusturya, Almanya ve Amerika'da güreşler yaptı. Koca Yusuf'un bir yerde çırağı sayılır. 1911 yılında İstanbul Taksim'de düzenlenen Ramazan Güreşleri'nde Macar sporcusu Çaya ile güreşti.

KATRANCI: 1869 doğumlu. Boy 1.86 m. Koca Yusuf, Kurt dereli ve Adalı Halil'le güreşleri yapan yaman pehlivanlardan. Fransa'da da Greko Romen türde güreşler yaptı. Hakkında fazla bilgiye sahip değiliz.

KURTDERELİ: 1869 tarihinde Deliorman'da doğdu.93 Harbi sırasında (1877-1878) ailesi Balıkesir'in Kurt dere köyüne yerleşti. Boy 1.90m. Kilo 125. "Ben güreşirken arkamda daima Türk milleti olduğunu ve milletin şerefini düşündüm" demesiyle de namıdır. Atatürk, Kurdereli'ye bu sözlerinden dolayı bin lira armağan etmiştir ki 1930'ların bin Türk lirasının satın alma gücü 100 milyarın çok üstündedir. 1939 yılında vefat etti. Kabri, Balıkesir'in Kurt dere köyündedir.

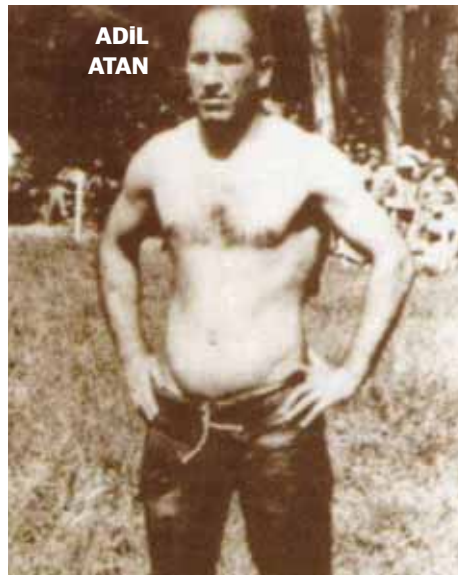
KARA AHMET: 1870 Hazergrat doğumlu. Boy 1.80 m. Kilo 100. Koca Yusuf, Adalı Halil ve Kurt dereli gibi pehlivanlar Kırkpınar'da başa güreş atarlarken, Kara Ahmet, başaltında yarışmalara katıldı. Fransa'da Karamel adıyla şöhret yaptı. Eyfel Kulesi'nin hizmete açılması sırasında düzenlenen dünya şampiyonasında mücadele etti ve altın madalya kazandı. Spor tarihimize dünya şampiyonluğu elde eden ilk sporcumuzdur. İstanbul Aksaray civarındaki Sinekli bakkal Sokak yakınlarında ki kahvede nargile içerken geçirdiği kalp krizi nedeniyle vefat ettiğinde sadece 32 aşındaydı.(1902).

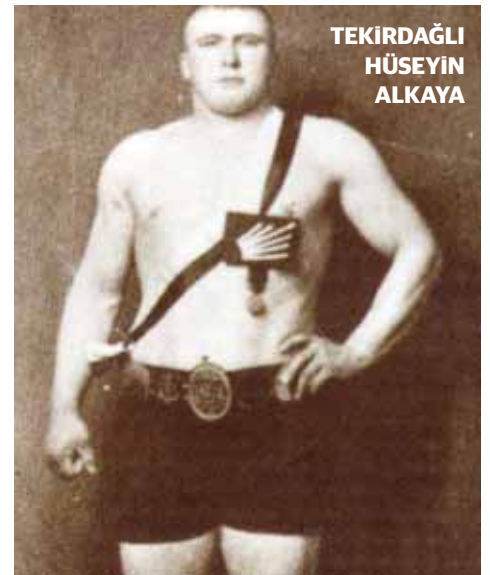
Kara Emin

1926 Yılı Başpehlivanı/
EDİRNELİ

Sarı Hafız

**ADIL
ATAN**

**TEKİRDAĞLI
HÜSEYİN
ALKAYA**

BAŞBAKANLIKTAKİ BİR CENTİLMEN PEHLİVAN AHMET SALİH GÜLEÇ

İsmail YILMAZ

Ahmet Salih GÜLEÇ

Ahmet Salih GÜLEÇ'in sorumlusu
olduğu Başbakanlık spor salonu.

Destan-ı Kırkpınar dergimizde yazdığım "Olimpiyatlarda Güreş" yazı dizime bir süre ara vermek istiyorum. Dergimizin bu sayısında Başbakanlıkta bir Centilmen Pehlivan Ahmet Salih GÜLEÇ'i tanıtacağım sizlere.

İsmail YILMAZ
Maarif Müfettişi
ismailyilmaz@meb.gov.tr

Ahmet Salih GÜLEÇ, aslen Burdur Aziziye'li olmakla birlikte Burdur merkezde büyümüştür. Ahmet Salih GÜLEÇ ile tanışıklığım 1987 yıllarına kadar gider. Bana göre yaş ve kategori olarak birkaç jenerasyon daha önde olan iddialı ve centilmen bir güreşçidir Burdurlu Ahmet Salih GÜLEÇ. 1980'li yılların sonlarında ben güreşe yeni

başlamışken Ahmet Salih GÜLEÇ ile Antalya'nın iddialı pehlivanları Tevfik KORKMAZ, Hüseyin ÇETİN, Bekir SEÇİM arasındaki başa baş güreşleri hatırlıyorum. Güreş sporunda en iddialı olduğu dönemde polislik mesleğini seçen Ahmet Salih GÜLEÇ ile yaptığım röportajı dergimizin değerli okurları ile paylaşacağım.

Sayın Ahmet Salih GÜLEÇ güreşe

başlama sürecinizi dergimiz okurlarına anlatır mısınız?

Ahmet Salih GÜLEÇ - Babam iyi bir güreş seyircisiydi. Ben de babamla birlikte 1980'li yılların başlarından itibaren Burdur ve Antalya bölgesinde yapılan tüm yağlı güreşlere giderdim. Güreşleri izlerken bende de pehlivan olma isteği başlayınca 1984 yılında 15 yaşındayken ilk kez er meydanına çık-

tım. İlk güreşimi Korkuteli Çomaklı kasabası güreşlerinde keçi kılından yapılma potur giyerek yaptım. İlk güreşimde rakibim o yılların başarılı pehlivanı Bekir SEÇİM oldu. İlk güreşimde kısa sürede yenildiğimi hatırlıyorum. Güreş sporunun doğasında yenilmek vardır zaten. Ben de yenile yenile yenmesini öğrendim. Zamanla tecrübelendikten sonra güreştiğim boyda iddialı hale geldim. Akdeniz Bölgesindeki birçok güreşte Antalyalı rakiplerimin arasından sıyrılarak final güreşi yapmayı başardım. Şunu diyebilirim ki o yıllarda da günümüzde de alt boyalarda iddialı birçok Antalyalı pehlivanlar bulunur.

Sayın GÜLEÇ, en formda olduğunuz dönemde polislik mesleğini seçerek Ankara'ya geldiniz. Bu süreci anlatır mısınız?

Ahmet Salih GÜLEÇ - 1993 yılında polis oldum ve Ankara Emniyet Güreş Kulübü'ne katıldım. Polislik vazifesi ile güreş sporunu birlikte yürütmeye çalıştım ancak bir koltukta iki karpuz gitmez hesabı benim de form durumum iniş ve çıkışlar gösteriyordu. 1996 yılından itibaren de Devlet büyüklerini koruma görevine atandım. Necmettin ERBAKAN, Maliye Bakanı Ekrem PAKDEMİRLİ, Ali Talip ÖZDEMİR gibi Devlet büyüklerinin koruma polisliğini yaptım. Halen de Başbakanlık Koruma Daire Başkanlığında çalışmaktayım.

Sayın GÜLEÇ, Burdur'da güreş çok sevilen bir spor çok yetenekli pehlivanlar da çıkıyor ancak başpehlivanlık düzeyinde iddialı pehlivanlar

göremiyoruz. Bunu nasıl yorumluyorsunuz?

Ahmet Salih GÜLEÇ - Sayın Yılmaz, Burdur'da güreş sporu gerçekten çok sevilir. Ancak dediğiniz gibi başpehlivanlık düzeyinde maalesef Burdurlu pehlivan yok. Güreşe ilk başladığım dönemlerden itibaren Bucaklı pehlivanlar İsmail ÖLMEZ, İrfan ŞAN, Mehmet Ali ASLAN; Dirmilli Ramazan ÇINAR; Ali İhsan ÇELER başpehlivan olabilecek kabiliyette pehlivanlardı. Ancak hiç biri Kırkpınar'da başa güreşecek düzeye gelemediler. Ben dahil hepsi Kırkpınar'da başaltına kadar güreşti daha ileriye gidemediler. Bunun sebebinin şöyle bir anımla anlatırsam daha iyi açıklamış olurum sanırım. Hiç unutmam yıl 1986 Göllühisar güreşleri. O yıllarda güreşlerden bir iki gün önce reklâma çıkılırdı. Köy köy ilçe ilçe dolaşılır güreşe katılacak pehlivanlar tanıtılırdı. İlçe meydanında pehlivanlar tanıtıldıktan sonra mola verilirdi. Verilen molada herkes kendi im-

kânlarıyla yemek yedi. Ben ve birkaç arkadaş öğle yemeği için karpuz peynir almaya giderken rakiplerimiz olan Antalyalı pehlivanları lokantada yemek yerken gördük. Üzülürdük tabi ki rakiplerimizin imkânları öyleydi bizim imkânlarımız kısıtlıydı. Yani sporun en temel basamağı olan beslenme boyutunda dahi bizlerin imkânları kısıtlıydı. Burdurlu pehlivanlar da imkân bulsaydı başpehlivan olabilecek kapasitede pehlivanlardı ancak yeterli imkânı bulamadılar.

Yine 1980'li yıllarda Burdur Şeker Spor

Güreş Kulübü vardı. Ancak bu kulüpten hiçbir zaman Burdurlu pehlivanlar yararlanamadılar. Ben ve yukarıda adı geçen Burdurlu pehlivanların hiç biri Burdur Şeker Sporda yer alamadılar. Yer alanlar da Burdur'un dışından gelen iddiası ve kabiliyeti olmayan pehlivanlardı.

Sayın GÜLEÇ, bir dönem galiba Antalya'da güreşe hazırlanmıştınız? O günlerden anınız varmı?

Ahmet Salih GÜLEÇ - Doğrudur. O yıllarda güreşe hazırlanmak için en uygun yer Antalya idi. Ben de iki sene Antalya'da kalarak güreşlere hazırlandım. Galiba 1988 - 1989 sezonlarıydı. O yıllarda Antalya'da birkaç kulüp çok aktifti. Antbirlik Güreş Kulübü, Antalya Belediyesi kulübü gibi. Ben de o yıllarda Recep GÜRBÜZ'ün antrenmanına katıldım. O yıllardan kalma Recep GÜRBÜZ'e büyük hayranlığım vardır. Recep

ARHAVİ KAYMAKAMI ALİ AKÇA BAŞARILI SPORCULARI MAKAMINDA ÖDÜLLENDİRDİ.

Ahmet Salih GÜLEÇ, öğrencileriyle birlikte Arhavi Kaymakamlığında

Duygu GÜNDÜZ

Artvin'de yapılan 12-13 yaş kategorisi il birinciliği müsabakalarında Arhavi'li minik Güreşçiler dört birincilik alarak serbest sitilde takım halinde birinci olmuşlardı.

Arhavi Kaymakamı Ali Akça ve Fındıklı Kaymakamı Erkan Kılıç, Artvin'de yapılan güreş müsabakalarında dereceye giren sporculara ödülleri beraber verdiler. Kaymakam Ali Akça, Arhavi Gençlik ve Spor İlçe Müdürü Erol Tosun, Güreş antrenörü Salih Güleç, Arhavi spordan güreşen sporculardan Halil Yazıcı, Sezgin Pışmişoğlu, Göhhan Durmuş ve Muhammed Erin'i makamında kabul etti. Ali Akça başarılı olan öğrencilerin diğer öğrenciler tarafından örnek alınmasını gerektiğini söylerken sporcuların başarılarının da devamını diledi. Daha sonra söz alan Gençlik Spor İlçe Müdürü Erol Tosun başta güreş antrenörü Salih Güleç'i bu başarıdan dolayı tebrik ederek "Boksta olduğu gibi güreşte de artık Arhavi de söz sahibi olacak sporcuların şampiyon olması bizleri çok mutlu etti emeği geçenlere teşekkür ediyorum" dedi.

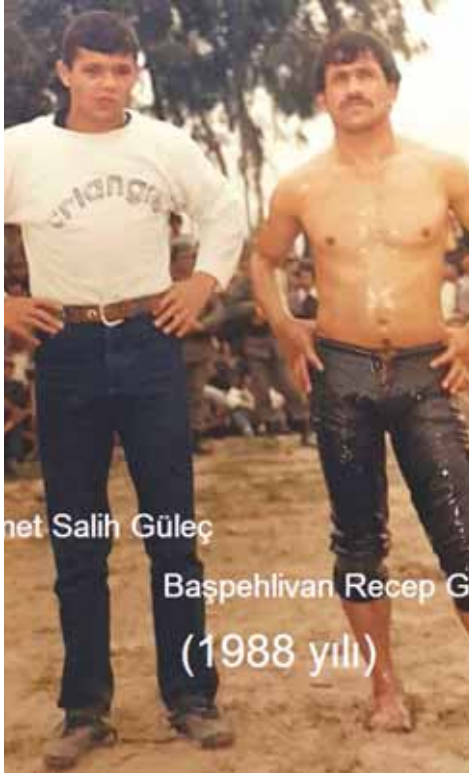
Ahmet Salih GÜLEÇ, Ankara'da olması sebebiyle birçok pehlivanın Ankara'daki işlerini halletmelerine yardımcı olur. Yandaki fotoğrafta da Cengiz ELBEYE'nin bir sorununu halletmek üzere TBMM'de CHP Genel Başkanı Deniz BAYKAL ile görüşürken görülüyor. (altta)

Ahmet Salih GÜLEÇ

CHP Genel Başkanı Deniz BAYKAL

Ahmet Salih GÜLEÇ, memuriyetinde doğu görevini ifa etmek üzere Artvin ilinin Arhavi ilçesine tayini çıkar. 2006 - 2009 yılları arasında Arhavi ilçesinde görev yapan GÜLEÇ, yine güreş sporunun içinde yer alır. Arhavi ilçesinde memuriyetinin yanında antrenörlük yaparak güreş sporunun içinde yer alır ve gençlerin güreş sporuyla tanışmasını sağlar. (yanda)

Ahmet Salih Gülec

Başpehlivan Recep G.
(1988 yılı)

GÜRBÜZ, çok sıkı antrenman yapardı. Şöyle bir örnek verebilirim. Recep GÜRBÜZ'e Cevat GÜNDOĞDU, Bekir SEÇİM, Cengiz ELBEYE ve ben sırayla güreş tutardık. Her güreş tutan yorulup kendini minder dışına zor atardı ancak Recep GÜRBÜZ minderin ortasında bekler sıradakiyle güreş tutardı.

Sayın GÜLEC, Başbakanlık Koruma Daire Başkanlığındaki göreviniz esnasında da güreşten kopmadınız. Başbakanlıktaki göreviniz ile sporu nasıl bir arada yürütmeyi başardınız? Pehlivan olmanız çalışma ortamında nasıl karşılık buldu?

Ahmet Salih GÜLEC - Her şeyden ekmek kapımız olan mesleğimi aksatmamaya çalıştım. Koruma görevi yaparken de güreşten kopmamaya çalıştım ancak ister istemez başarı grafiğim düştü. Spor çok bileşeni olan bir faaliyet olduğu için antrenman kadar dinlenme ve beslenme de önemli. Bunlardan birisi aksadığı zaman performans bir anda düşmeye başlar. Ben de bu durumu çok yaşadım. Ancak 45

Ahmet Salih GÜLEC
Adapazarı Söğütlü Güreşleri
(1995)

yaşına kadar Kırkpınar'da ve sezon güreşlerinde başaltına güreştim. Güreş sporu Anadolu'nun her yerinde sempatiyle karşılandığı gibi çalışma ortamımda da her zaman böyle oldu. Çalışma arkadaşlarım pehlivan olmamı sempati ile karşıladı. **Sayın GÜLEC,** otuz yıl aktif olarak güreş yaptınız. Gelecek için planlarınız ve Destanı Kırkpınar Dergimiz okuyucuları için son olarak neler söylemek istersiniz?

Ahmet Salih GÜLEC - Geriye dönüp baktığım zaman otuz yıl güreş

Ahmet Salih GÜLEC, Başbakan Erbakan'ın koruma polistliği görevi esnasında (1997)

yaptığımı görüyorum. Ülkemizin birçok yerinde kispet giydim yendim yenildim. Pehlivanlığı centilmence yapmaya çalıştım. 2006 yılında Tarihi Kırkpınar'ın en centilmen güreşçisi seçildim. Veteranlar Dünya Güreş Şampiyonasına katıldım. Bu kadar yılda güreşe doydum mu dersiniz doyamadım. Güreş bana göre bir yaşam biçimi. Emekliliğimde de ortam olursa antrenörlük yapmak isterim. Şu an emekliliğim geldi aslında. Halen Başbakanlık koruma dairesinde devam ediyorum. Benim sorumluluğumda olan Başbakanlık spor salonunda hem kendim spor yapıyorum hem de spor yapmak isteyenlere antrenörlük yapıyorum. Boş vakitlerimde de bana ulaşan Destanı Kırkpınar Dergileri ile Cumhuriyet Dönemi Kırkpınar Güreşlerini anlatan "Dualı Çayır'ın 90 Yılı" isimli kitabı keyifle okuyarak vaktimi geçiriyorum. Gerek dergimize emeği geçenlere gerekse Dualı Çayır'ın 90 Yılı isimli eserin sahibi şahsınıza hem teşekkür ederim hem de kutlarım. Böyle çalışmaların ata sporumuzu geleceğe taşımak anlamında çok değerli olduğunu düşünüyorum.

Ege'de yapılan bir güreşte 7. Cumhurbaşkanı Kenan EVREN'den madalyasını alırken.

Enver ERIŞTİ

TGF BAŞKANI
RECAİ USTAOGLU

2006 YILI
KIRKPINAR EN CENTILMEN GÜREŞÇİSİ
AHMET SALİH GÜLEC

FARKLI VE BAŞARILI OLMAK

Zekeriya UZUN
Ziraat Yük. Müh.

Dünya değişmiştir. Rekabet küreseldir. Ancak; geçmişin mirası bizi farklılaştıracak bir fırsattır.

Türkiye, binlerce yıllık bir geçmişe sahip zengin uygarlıkların yaşadığı önemli bir dünya ülkesidir. Bu sebeple insanlığın var olan tarihsel-kültürel mirasının korunması konusunda evrensel ve ülkesel sorumlulukları olan ülkelerin başında gelmektedir. Kültür mirasının korunmasındaki önemi sadece geçmiş değerlerimizi gelecek kuşaklara aktarabilmek tanıtılabilmek amacı değil, aynı zamanda toplumların kültür mirasları kendi geçmişlerini, bugünlerini, geleceklerini anlama ve geçmişin birikimi ile geleceğin inşasında son derecede önemli bir yol göstericidir.

Ülkeden ülkeye değişen, o ülkeye ait özellikleri yansıtan sanat, edebiyat, mimari, dil, gelenekler, inanışlar, giyim tarzı, milli ve yerel

sporlar gibi unsurlar bir ülkenin kimliğini, kişiliğini oluşturur.

Milletin, millet olarak varlığını devam ettirmesini sağlayan, kültür ve kültürel değerlerdir. Kültür bir ülkeyi diğer ülkelerden ayıran önemli bir özellik olduğundan kendi milli kültürümüzü el birliğiyle yaşatabilmenin yollarını ve çarelerini aramalıyız ki ülke olarak varlığımız sağlam temellere oturabilsin.

Modernleşmeyle birlikte ortaya çıkan "küreselleşme" sonucunda egemen kültürler tüm dünyayı etkisi altına almış; özellikle son yüzyılda dünya tek tip kültür baskısına maruz kalmış ve toplumların geleneksel kültür değerleri büyük ölçüde erozyona uğrayarak kaybolmaya yüz tutmuştur. Dünyadaki küreselleşme rüzgârı toplumların özellikle somut ve somut olmayan kültürel miraslarını koruyacak nesillerin teknoloji ve modern iletişim araçlarının gelişim hızına

paralel olarak daha kolay etkilenmeleri, geçmiş nesillere göre bu değerlerin korunması konusunda isteksiz olmaları üzerinde durulması gereken elzem bir konudur. Kültürel mirasın korunması konusunda halkın bilinçlendirilmesi yanında bilinç düzeyini ve tarihsel mirasa ilgisini arttıracak çalışmaların yapılması, ulusal ve uluslararası politikaların geliştirilmesi gereklidir.

Tarih, sıra dışı olayların, sıra dışı kişilerin ve sıra dışı ülkelerin öykülerini anlatır. İlginç olan da, ders çıkarılacak olanlar da onlardır.

Sıradan olanlar kimsenin dikkatini çekmez. Dünyada yaşanan bu karmaşanın arasından görülebilmek, ancak sıra dışı olabilmekle mümkündür. Akan zaman içinde her işte, her sektörde ve her alanda sıra dışı olabilmek için pek çok fırsat mevcuttur. Bu değerleri bir başka deyişle somut ve somut olmayan kültürel miraslarımızı bulup ortaya çıkarıp yaşatabilmek ve bununla birlikte

tarihe saygılı, millimanevi değerleri özümsemiş, geleneklerine sınırsız bağlı Kızılderili'ler yetişti-rebilmektir asıl mesele.

Şartlar ne denli zor olursa olsun, bir çıkış yolu her zaman vardır.

Zorlukların var olması demek, pes etmemizi gerektirmez. As-lolan içinde yaşa-dığımız gerçekleri, işimize gelsin veya gelmesin, olduğu gibi kabul etmek ve bu şartlar altında farkı nasıl yaratırımı ve geçmişi geleceğe nasıl taşıyabilirimi düşünebilme, medeniyetler çatışmasının yaşan-dığı bu dönemde kültür birikimimizi bir adım öne çıkara-bilme mücadelemiz ve becerimiz önem kazanmaktadır. En önemli savaşımız da bu düşüncelerimizi sabırla ve yılmaz bir disiplin içinde hayata geçirebilme beceri ve mücadelemiz olmalıdır.

Büyük bir dönü-şümün tam baş-langıcındayız. Bu dönüşüm bireysel ve toplumsal haya-tın pek çok alanında yaşanıyor. Mevcut durumun içinden nasıl çıkılacak, yeni normlar neler olacak, bizler nerede olacağız, hepsi yaşayarak görülecek, tecrübe edilecek birikimlerdir. Gönül; geleneklerimizin, milli-ma-nevi değerlerimizin toplumun her kesiminde ve ülkenin her karesinde çok daha içselleştirilerek yaşansın istiyor. Ancak o noktalara varmak ise belli alışkanlıklardan, yapılan hata ve yanlış-lardan kurtulup, diğer toplum ve milletlerle aramızda var olan kültürel farklılıklarımızı ortaya çıkarmaktan geçiyor.

Bu alışkanlıkların ve yanlışlarımızın başın-da, mevcut durumu değerlendiremem ve bu durumdan görev çıkaramama geliyor.

1980'lerin başından bu yana ata sporunda uygulanan yeni normlar ve kurallar çerçeve-sinde çeyrek asrı aşan bir süredir yağlı güreşin

Yüzlerce yılın birikimiyle gelen, Türk-İslam kültürü ve dünya kültür mirasının da bir parçası olan "Geleneksel Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşle-ri"nin gelecek kuşaklara aktarılması üzerimizde-ki önemli bir sorumluluktur.

Bence burada birileri bizleri çok ama çok ciddi bir şekilde yanıltıyor. Bu yanılgı da son yıllarda bir virüs gibi her tarafa yayıl-makta olan şu "ben, ben, ben bilirim"ci ben-cil düşünme sonucu gelişip yayılan salgın ile ilgilidir. Tüm olumsuzluk-ların içinde mutlaka bizi sevindirebilecek şeyler de vardır ve eğer bunları bula-bilirsek hayata bakışımız dep-resif değil umut dolu olur.

Mevcut durumda ona-rılmak istenen yağlı güreşin durumu değil, insanların bozulan ruh sağlığıdır. Yani hastalığın nedenleri ile değil, tezahür şekilleriyle, yani sadece semptomlarını ortadan kaldırmakla ilgileniliyor. Bu noktada sadece bir tek şeyi vurgulamak istiyorum, o da: Sevgiyle peşinde koştuğumuz somut olmayan kültürel mirasımız ata sporu "Yağlı Güreş"te mutluluğun kaynağı; geleneksel yapıdan uzaklaşmak, yağlı güreşi yağlı minder güreşine dönüştürmek ve kazanma arzusunun daha çok, geleneklere bağlılık, hakim olan fair play duygusu, usta-çırak ilişkisi, spor ahlakı, terbiye ve saygıdan oluş-

daha aktif, daha hareketli ve seyir zevkinin daha üst seviyelere çıkacağı hikayelerini dinleyerek geçirmiş olmamıza rağmen, yağlı güreşte kalite yükselmesine daha zevksiz, geleneksel yapı-sından uzaklaşan, güreşin genetik yapısı sayılan yağlıya özgü yeni oyunlarının unutulmasına ve istemeyerek de olsa zaman sınırlaması ile de dünyadaki "Türk Gibi Güçlü" imajımızın parçalanıp yok olmasına sebep olduk. Ve hiç istemediğimiz ve tasvip etmediğimiz halde,

batı dünyasının her türlü imaj çalışması ve kendi kültürünü bize dayatması sonucu milli ve manevi genlerimizi etkileşimi sonucu ortaya çıkmış olan Ata Sporumuz Yağlı Güreş; batı kültürleri etki-sinde kalarak bilgisiz, tecrübesiz, bilinçsiz yönetici hatalarına ve zamana yenilerek "Yağlı Minder Güreşi" haline dönüştürül-müştür.

maktadır.

Her şeyi biz biliriz yaklaşımı gibi bir düşünce ile gerçekleri görmek istememek, görmezden gelmek gibi anlamsız ve işlevsiz düşünceler bizleri hiç arzu etmeyeceğimiz kötü sonlara sürükleyebilir.

Eğer problemlerle karşı karşıya kalmışsak ilk yapmamız gereken şey, bir problem ile karşı karşıya olduğumuzu tespit etmektir.

Herhangi bir tespit yapılmadan problemlerin çözümü kendiliğinden gelmez.

Kıssadan-çözüme, basit bir hikayeden alınacak hisse der ki: Bir ormanda iki kişi ağaç kesiyormuş. Birinci adam sabahları erkenden kalkıyor, ağaç kesmeye başlamış, bir ağaç devrilirken hemen diğerine geçiyormuş. Gün boyu ne dinleniyor ne öğle yemeği için kendine vakit ayırıyormuş. Akşamları da arkadaşından birkaç saat sonra ağaç kesmeyi bırakıyormuş. İkinci adam ise arada bir dinleniyor ve hava kararmaya başladığında eve dönüyormuş. Bir hafta boyunca bu tempoda çalıştıktan sonra ne kadar ağaç kestiklerini saymaya başlamışlar. Sonuç: İkinci adam çok daha fazla ağaç kesmiş. Birinci adam öfkelenmiş :

"Bu nasıl olabilir? Ben daha çok çalıştım. Senden daha erken işe başladım, senden daha geç bitirdim. Ama sen daha fazla ağaç kestin.

Bu işin sırrı ne?" İkinci adam yüzünde tebesümle yanıt vermiş:

"Ortada bir sır yok. Sen durmaksızın çalışırken ben arada bir dinlenip baltamı biliyordum. Keskin baltayla, daha az çabayla daha çok ağaç kesilir."

Değişen ve gelişen dünyada kendimizi geliştirmek, değerlerimize sahip çıkabilmek baltamızı bilemektir. Kendimize zaman ayırıp, geçmişimizi ve geleceğimizi objektif bir bakışla gözdengeçirmektir. Zayıf kalan yönlerimizi geliştirmek için çaba göstermektir. Bu toplumsal hafızamızın, ruhumuzun, karakterimizin güçlenmesi için olmazsa olmaz bir koşuldur.

Başarılı, doyumlu ve mutlu bir toplum olmak istiyorsak, baltamızı bilemek için kendimize

zaman ayırmalı ve hem de Kızılderili ruhu taşımalıyız.

Ne yaptığın işte çağlar üstü olman, ne asırlık başarıyı kısa bir ömre sığdırman, ne de ormancı olarak başladığın çalışma yaşamın sana ormanda daha fazla ağaç kesme imkanı sağlamadığı gibi; bilimden uzaklaşır, teknolojinin imkanlarından yararlanmaz, iletişim ve ekonomik dengeyi sağlayamazsan olimpiyat, dünya, avrupa şampiyonalarında daha fazla madalya kesebilme ve kazanabilme imkanı bulamadığın gibi Tarihi Kırkpınar Güreşleri'nde geleneksel değerleri yaşatma, kendi kültürünü yayma ve gelecek nesillere aktarabilme imkanı bulamaz ve tarihin karanlık sayfalarına gömülür gidersin.

Baltasını ve zekâsını sürekli bileyerek keskinleştiren Kızılderili'ler yetiştiremediğimiz sürece hem ulusal hem de uluslararası arenada başarısızlıklar birbirini kovalar.

Konuşmak elzemdir. Ama ancak sıra dışı olanlar konuşur ve konuşulur. Hayallerinizde indirim yapmayın! Kendinizi küçük görmeyin! Siz başarıya, yönetmeye, büyük hayalleri yaşamaya değersiniz. Neden biliyor musunuz? Çünkü siz büyük bir medeniyetin temsilcisi olan TÜRK MİLLETİSİNİZ...

MİMAR SİNAN

Selimiye Camii

1710-1711 yıllarındaki, PRUT Irmağı Osmanlı-Rus Savaşı'nın yaşandığı yerdir.

Büyük Üstadımız Mimar Sinan, Türk mimarlık sanatının en büyük ustası ve dünya mimarisinin sayılı dahilerindendir. Yavuz Sultan Selim zamanında İstanbul'a getirilmiş ve Yeniçeri Ocağına girmiştir. Yavuz Sultan Selim ve Kanuni Sultan Süleyman'ın bir çok zaferlerinin kazanmasında katkıda bulunmuştur. Savaş stratejilerine uygun eserler meydana getirdi. İran seferinde askeri nakliyat için Van gölünde kullanılmak üzere kalyonlar yaptı. Karabağ seferinde Prut Irmağı üzerinde 13 günde bir köprü kurarak padişahın takdirini kazandı.

Orduya yardımcı olmak için çok sayıda köprü, yol, kale gibi çeşitli yapılar kurdu. Bu başarılarından dolayı "Reis-i Mimarın -ı Dergah-ı Ali

"rütbesini aldı. 35 yıl askerlikte kaldıktan sonra Mimar Baş unvanı ile sivil mimariye döndü. Sivil mimarisinde "Kalfalık " ve "Ustalık " olarak hizmet etti.

Mimar Sinan'ın mimarlıktaki dehası, her yaptığı eserde bir yenilik getirmesi, ileri adım atmasıdır. Çıraklık devrinin en büyük eseri olan Şehzadebaşı camii 1543'te başladı. Bu eserde merkezi planın uyguladığı ilk proje örneğini meydana getirdi. 1550 - 1557

yılları arasında inşa ettiği ve kalfalık eseri olarak , Süleymaniye'de mekanın yanlarına doğru genişlemesi yapıya yeni bir hareketlilik getirmiştir. Mimar Sinan'ın 80 yaşında olduğu halde, 1569'da başlayıp, 1575'te bitirdiği son ustalık devri eseri Selimiye Camii'dir.

Daha önce hiçbir camide görülmeyen bir teknik kullanmıştır. Önceki yapılarda asıl kubbe kademli yarım kubbelerin üzerinde yükselmesine rağmen, Selimiye Camii 43,35 metre yüksekliğinde, 31,25 metre çapında, tek lebi ile örtülmüştür.

Dört köşesinde her biri özel şerefeli 380 santimetre çapındaki minareler

70,89 metre yüksekliğindedir. Caminin iç süslemelerinde mermer, çini ve hat sanatı ön plandadır. Ayrıca İznik Çinileri ile süslenmiştir. Bu çinilerin bir kısmı 1877 - 1878 yıllarında Osmanlı - Rus savaşında sökülerek Moskova'ya götürülmüştür. Sinan, iç mekana verdiği genişlik ve ferahlık ile mekanın bir kerede kolayca anlaşılmasını sağlamıştır. Selimiye Camii, mekan büyüklüğü, yükseklik, ferahlık ve ışık etkileri bakımından dünyanın en büyük eserleri arasında yer alır.

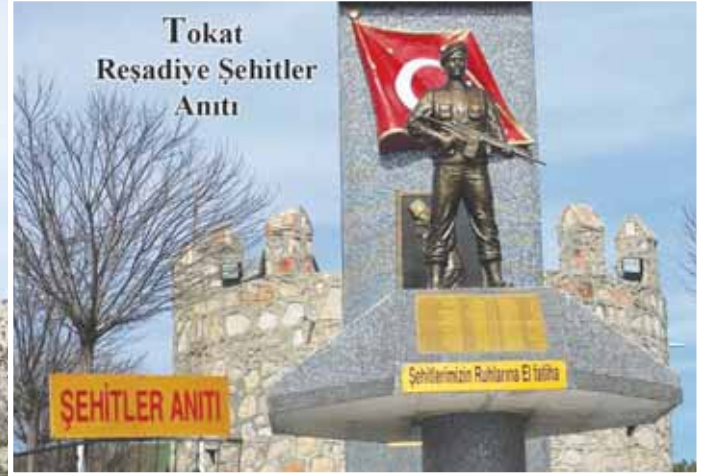
2011'de UNESCO tarafından Selimiye Camii ve Külliyesi Dünya Mirası olarak tescil edilmiştir.

**Haber ve fotoğraflar:
GÜLSAH AŞCIOĞLU**

Haber ve fotoğraflar:
GÜLSAH AŞCIOĞLU

ŞEHİTLER ANITI ZİYARETİ

Tokat'ın Reşadiye ilçesinde Şehitler Anıtı'nı ziyaret ettik. İçimizin yandığı, yüzlerce şehit verdiğimiz şu günlerde, bu topraklarımızda kimler sayesinde rahatça

gezebildiğimizi, içimiz titreyerek bir kez daha hissettik.

7 Aralık 2009'da Reşadiye ilçesine bağlı Sazak Köyü yakınlarında, teröristlerce düzenlenen saldırıda şehit düşen 7 askerimiz için anıt

yaptırılmıştır. Pusunun kurulduğu yol kenarına yapılan bu anıta "Şehitler Anıtı" denmiştir.

Bütün Şehitlerimizi rahmetle anıyor, yaşadığımız şu kara günlerin bir an önce son bulmasını diliyoruz.

DÜNYA-OLİMPİYAT ŞAMPİYONU MİLLİ GÜREŞÇİ İSMET ATLI MEZARI BAŞINDA ANILDI

Özcan
BAŞGÖL

4 Nisan 2014 tarihinde tedavi gördüğü Kozan Devlet Hastanesi'nde hayatını kaybeden Dünya ve Olimpiyat Şampiyonu Güreşçi İsmet Atlı'ya, Adana'nın Kozan ilçesine bağlı Toklular Mahallesi'ndeki mezarı başında anma etkinliği düzenlendi. Çok sayıda güreşçi ve seveninin katıldığı tören saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunması ile başladı. İsmet Atlı için konuşmalar yapıldı, anıları dile getirilirken, Kur'an-ı Kerim okunmasının ardından dualar okundu.

Anma törenine Kozan Belediye Başkan Yardımcısı Yaşar Şenöz, MHP

İlçe Başkanı Nihat Atlı, Büyükşehir Belediyesi yetkilileri, Adana İl Güreş Temsilcisi Yusuf İnce, Adana Güreş Vakfı Başkanı İlyas Karabulut, milli güreşçiler Abbas Eker, Aziz Polat, Türkiye Güreş Federasyonu Karakucak Komite Başkanı Mehmet Sırkıntı, Çukurova Başpehlivani Mithat Birer ile genç güreşçiler ile Atlı'nın kardeşi milli güreşçi Hüseyin Atlı ve yakınları ile sporcular katıldı.

İSMET ATLI KİMDİR:

Adana'nın Kozan ilçesine bağlı Çukurören Köyü'nde 1931'de dünyaya geldi. İsmet adı, İsmet İnönü'ye ithafen verilmişti. Babası koşu atı yetiştiren ve

at yarışlarına meraklı bir kişi olduğundan ailesi Atlılar olarak anılmaktaydı. Şiirlerinde Atlı, İsmet Atlı veya sadece İsmet adını kullandı. Babası Varsağı aşireti mensubu Pehlivan Ali, annesi Afşar aşiretine mensup Safiye Hanım'dır. Anne-baba bir altı kardeşi, babasının ilk evliliğinden dört üvey kardeşi vardır.

İlkokul mezunu olan İsmet Atlı, köylerinde okul olmadığı için Hamamköy İlkokulu'nda okudu ve 1942 yılında mezun oldu. İlkokul yıllarında iken halk edebiyatıyla ve güreşle ilgilenmeye başladı. Atatürk'ün güreşe merakını öğrenince onun istediği gibi bir güreşçi ol-

mayı amaç edindi. Babası Pehlivan Ali, onu ileride milli güreşçi olması için teşvik etti. Yine babasının teşvikiyle ilkokul yıllarında iken halk ozanlarının şiirlerini ezberledi.

1957'de Karakayalı aşiretinden Mehmet Menzi'nin kızı Dürdane Hanım ile 1957 yılında evlendi, 49 yıl süren evliliklerinde çocukları olmadı. Dürdane Hanımın 2008 yılında vefatından sonra; Ankara'da bir kamu kurumunda çalışan, Andırın'lı Cennet Temiz ile 2009 yılında evlendi.

1961 yılında güreşi bırakıncaya kadar hayatını sadece güreş müsabakalarından elde ettiği ödüllerle kazandı. Tercüman ve Türkiye Gazeteleri ile Adana'nın yerel gazetelerinde köşe yazarlığı da yaptı. "Şampiyonun Not Defteri, Minder, Tuş" adlı gazete köşesinde güreş ve kültürel konularla ilgili yazılar yazdı.

2003 yılında Adana'nın Karşıyaka Kışla Mahallesi'nde açılan güreş okuluna adı verildi. İsmet Atlı, ikinci adresi olarak belirlediği bu mekanda güreş sporuna katkıda bulunmaya devam etti.

Sporculuğunun yanı sıra bir ozan olan İsmet Atlı, yöresindeki kurtuluş bayramları için çeşitli

destanlar yazar, halk ozanları derneğinin üyesidir ve halk aşıkları yetişmesi için çaba gösterir. Derlediği folklor ürünlerini makale olarak yayımlar ancak ozanlığı her zaman güreşçiliğinden sonra ikinci plandadır.

Yayımlanmış iki kitabı vardır: Birincisi, "Dünya Güreşine Oyun Getiren Ustalar" (basım tarihi bilinmiyor), ikincisi "Yazılar, Anılar ve Şiirlerle Türk Güreşi" (2001)

İSMET ATLI'NIN GÜREŞ YAŞAMI BOYUNCA ALDIĞI DERECELER:

Karakucak güreşlerinde Çukurova başpehlivani olmasıyla başlamış.

1951 Yılında Adana İli takımı ile Türkiye Birinciliği

1951 Yılı İskenderiye- Mısır 'da Serbest Stil 79 kg.da Akdeniz Oyunları birincisi

1952 Yılı Helsinki Olimpiyatlarında Grekoromen stil 87 kg.da 5.

1953 Yılı Napoli-İtalya'da Grekoromen stil 79 kg.da Dünya 4.'sü

1954 Yılı Tokyo- Japonya'da Serbest stil 79 kg.da Dünya 2.'si

1955 Yılı Karlsruhe- F.Almanya'da Grekoromen stil 79 kg.da Dünya 5.'si

1956 Yılı İstanbul Dünya Kupası -Türkiye'de Serbest stil 79 kg. da Dünya 1.'si

1956 Yılı Melbourne Olimpiyatlarında Serbest stil 79 kg.da 4.

1957 Yılı İstanbul-Türkiye'de Serbest stil 87 kg.da Dünya 3.'sü

1960 Yılı Roma Olimpiyatlarında Serbest stil 87 kg.da 1.

1962 Yılı Toledo-A.B.D. Grekoromen stil 97 kg. da Dünya 3.'sü

1962 Yılı Toledo- A.B.D'de Serbest stil 97 kg. da Dünya4.'sü

10 yıldan fazla milli takımı temsil etmiştir. Bu süre içinde milli takım kaptanlığı da yapmıştır.

Kendine has en iyi uyguladığı güreş teknikleri Tekten ve Çiftten Dalmak, Boyunduruk, Göğüs çaprazı, Yerden Sarma, Şark kundesı Yanbaş Oyunu.

Ali Gümüş'ün yıldönümü

04 Nisan 2015 günü toprağa verdiğimiz, Destan-ı Kirkpınar dergimizin yazarlarından, Türk Güreşinin hafızası Gazeteci-spor Yazarı Ali Gümüş'ü

ölümünün 1. yıldönümünde saygıyla ve rahmetle anıyoruz.

**İSMET ATLI..04 NISAN 2014
ALİ GÜMÜŞ...04 NISAN 2015**

